

Tel: ++385 51 209 945, Fax: ++385 51 209 979

Veslarska ulica 5, 51000 Rijeka, OIB: 30123739908, IBAN: HR2324020061100608465

web: <http://rivrtici.hr>, e-mail: info@rivrtici.hr

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA RIJEKA

Rijeka, rujan 2020.

SADRŽAJ

1.	O nama.....	3
2.	Naša misija.....	3
3.	Naša vizija	4
4.	Načela i ciljevi	4
5.	Strategije učenja	5
6.	Programi	10
7.	Projekti	26
8.	Posebni programi	34
9.	Razvijanje partnerstva s roditeljima	36
10.	Sigurnosno-zaštitni program	37
11.	Profesionalni razvoj djelatnika	41
12.	Vrednovanje i samovrednovanje	43
13.	Etički kodeks	47
14.	Suradnja s društvenim okruženjem	48

1. O nama

Grad Rijeka je osnivač Dječjeg vrtića Rijeka, javne predškolske ustanove koja je nositelj Programa javnih potreba u predškolskom odgoju i obrazovanju i skrbi o djeci rane i predškolske dobi na području grada Rijeke.

Dječji vrtić Rijeka, kao javna ustanova u djelatnosti ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, djeluje od 1991. godine, dok je 1996. godine izvršena reorganizacija kojom je osam samostalnih predškolskih ustanova objedinjeno u jednu predškolsku ustanovu. Do kraja 2018. godine Dječji vrtić Rijeka obavljao je svoju djelatnost u pet centara predškolskog odgoja (Maestral, Potok, Sušak, Turnić i Zamet) s 31 podcentrom predškolskog odgoja (vrtićem) i odjeljenjima pri KBC-u Rijeka, lokalitetu Kantrida (Dječja bolnica Kantrida).

Ustroj je Ustanove promijenjen od 1. siječnja 2019., kada je Dječji vrtić Rijeka iz svog sastava iznjedrio dva nova dječja vrtića, More i Sušak. Dječji vrtić Rijeka, sa sjedištem u Veslarskoj ulici br. 5, danas ima četiri centra predškolskog odgoja (Maestral, Potok, Turnić i Zamet), 21 podcentar predškolskog odgoja (vrtić), u kojima djeluje 121 odgojno-obrazovna skupina s 2.200 upisane djece.

U Dječjem vrtiću Rijeka, temeljem članka 15. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi, ostvaruju se redoviti programi njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi, koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece i njihovim mogućnostima i sposobnostima. Uz redovite programe provode se posebni i specijalizirani programi, kao što su programi za djecu s teškoćama, program na talijanskom jeziku za djecu pripadnike talijanske nacionalne manjine, program predškole, programi ranog učenja stranih jezika i drugi programi umjetničkog, kulturnog, vjerskog i sportskog sadržaja.

Temeljno ishodište svih programa čini *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* (2014.). U središtu svih programa je dijete i njegove potrebe pa se kreiraju pomno prateći interese djece, ali i interese roditelja korisnika usluga.

Tijekom 10-satnog trajanja programa, provode se različiti programski oblici i pristupi koji svojim sadržajima obogaćuju redovni program i postali su dio standarda kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja u Dječjem vrtiću Rijeka.

2. Naša misija

Naš tim stručnih djelatnika posvećen je njezi, skrbi, odgoju i obrazovanju djece rane i predškolske dobi. Kontinuiranim naporima za osiguravanjem razvojno primjerenih poticaja i materijala djeci omogućujemo istraživanje i stvaranje, igru i učenje u stabilnom, sigurnom i stimulirajućem okruženju. Naše programe temeljimo na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.) s ciljem razvoja zdravog djeteta koje voli učiti i koje poštuje sebe i druge.

3. Naša vizija

Naša je vizija da Dječji vrtić Rijeka bude prepoznat kao najbolja ustanova za djecu rane i predškolski dobi koja podržava znatiželjno, samostalno i odgovorno dijete koje voli učiti i istraživati. Vizija nam je da u našoj ustanovi rade etični, talentirani i zadovoljni stručni djelatnici koji vole djecu i na raspolaganju su svakom djetetu, a predani u podršci koju pružaju obiteljima djece.

Vrijednosti: zdravlje, odgovornost, obitelj, čovječnost i tolerancija

4. Načela i ciljevi

Kurikulum Dječjega vrtića Rijeka utemeljen je na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i njime utvrđenim načelima, a to su:

- fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću
- partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom
- osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju
- otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.

Temeljne vrijednosti koje ugrađujemo u ovaj dokument zacrtane su Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, a proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjeloviti osobni razvoj djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske, za europski suživot te za stvaranje društva znanja i vrijednosti koje će omogućiti napredak i održivi razvoj. One su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost.

Na isti način Kurikulum Dječjeg vrtića Rijeka usmjeren je ka ostvarivanju ciljeva zacrtanih Nacionalnim kurikulumom: osiguravanje dobrobiti za dijete (osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit, obrazovna dobrobit, socijalna dobrobit) i cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija.

Za uspješan odgoj djeteta značajan je odnos obitelji i ustanove, obitelj i vrtić u utjecaju na dijete međusobno se povezuju i isprepliću. U tom odnosu važna je podjela odgovornosti i različitih nadležnosti. U našem vrtiću posebno mjesto u radu zauzima građenje profesionalnih, suradničkih i partnerskih odnosa s roditeljima. U tom kontekstu osobit trud ulaže se u stvaranje osobno i socijalno potkrepljujućih situacija za aktivnu i ravnopravnu interakciju i komunikaciju odgojitelja i roditelja.

Vrtić predstavljaju i zaposlenici koji svojim kompetencijama, vrijednostima i kulturom življenja i rada omogućuju kvalitetu življenja u vrtiću. Život i rad u vrtiću temelji se na međusobnom poštovanju i odgovornosti, razvijanju kulture dijaloga usmjerenog na

dobrobit djeteta, kvalitetno reagiranje i konstruktivno rješavanje problema vezanih uz odgoj i razvoj djece.

5. Strategije učenja

Odgojno-obrazovne ishode utvrđuju odgojitelji i stručni suradnici, vodeći računa o potrebama djece (tjelesnim, emocionalnim, spoznajnim, socijalnim, komunikacijskim i dr.) i njihovim individualnim potencijalima. Ishodi se odnose na razvoj temeljnih kompetencija: znanja, vještina, stavova, kreativnosti, inovativnosti, kritičkog mišljenja, inicijativnosti, estetskog vrednovanja, odgovornosti, odnosa prema sebi, drugima i okruženju. Pritom je igra osnovni model učenja i temelj cjelovitog razvoja djeteta.

Otvorenim didaktičko-metodičkim sustavom, djeci i djelatnicima u odgoju i obrazovanju omogućena je sloboda u izboru sadržaja, metoda i oblika rada, što je preduvjet razvoja kreativnog mišljenja, autonomije i odgovornosti. Zadaća je odraslih pružati odgovarajuće poticaje i inicijativu za suradničko učenje. Način na koji se ono kod djece potiče jest konstantno stvaranje primjerenog i poticajima bogatog okruženja. Velika se važnost također pridaje stimulirajućem socijalnom okruženju u kojem prevladavaju pozitivne društvene interakcije i međusobno povjerenje. Takvo je okruženje presudno za razvoj socijalnih vještina i kompetencija djece.

Odgojitelji podržavaju suradničko učenje posebnim strategijama podrške, stvarajući kvalitetan prostorno-materijalni, vremenski i socijalno-emocionalni kontekst, vodeći računa o suvremenim dosezima teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Posebna se pozornost pridaje konceptu u kojem dijete u procesu aktivnog učenja samo inicira aktivnosti slijedeći vlastite interese, samo bira materijale i odlučuje što će s njima činiti, bira prostor za igru, partnere u igri itd. U procesu aktivnog istraživanja materijala dijete ima izravno iskustvo manipuliranja, preoblikovanja i kombiniranja, koristi se svim osjetilima, provjerava zaključke do kojih je došlo prethodnim iskustvima, postupno uči verbalizirati svoje iskustvo.

Strategije podrške ostvaruju se u različitim kontekstima:

a) Prostorno-materijalni kontekst:

Bogato i poticajno prostorno-materijalno okruženje omogućuje slobodan izbor aktivnosti djeci različitih interesa i razvojnih razina te međusobno stupanje u interakciju. Odgojitelj organizira prostor za igru djece u jasno prepoznatljive centre aktivnosti koji su djeci privlačni i ugodni za boravak te daju osjećaj topline i sigurnosti. Materijali za igru raspoloživi su i dostupni u dovoljnim količinama, primjereni razvojnim kompetencijama i interesima djece, sigurni, uredni i estetski vrijedni. Pravilno strukturiran prostor svojim rasporedom centara aktivnosti djeci omogućuje brojne socijalne interakcije u manjim ili većim grupama, ali istovremeno nudi priliku za

osamljivanje i samostalnu aktivnost djeteta, ukoliko ono to želi. Bogatom ponudom konkretnih i djetetu zanimljivih materijala potiče se aktivno konstruiranje znanja, tj. učenje činjenjem. Raznovrsnost, dostupnost, količina i način ponude materijala promovira neovisnost i autonomiju učenja djeteta.

b) Vremenski kontekst:

Organizacija vremenskog konteksta je fleksibilna, u smislu usklađivanja djetetovih potreba, interesa, njegovog biološkog ritma i rutine koju zahtjeva organizacija rada u vrtiću. U promišljanju vremenskog konteksta osnovno je načelo da svaki trenutak življenja djeteta u vrtiću ima jednaku važnost i jednak odgojno-obrazovni potencijal.

c) Komunikacijski kontekst:

U svrhu poticanja socijalno-emocionalnog razvoja, kao temelja razvoja kompetentnog djeteta, odgojitelj razvija i njeguje komunikaciju s djetetom vođenu empatijom, razumijevanjem i podrškom. Na taj način slijedi djetetove individualne potrebe i inicijativu. Odgojitelj je djetetu kontinuirano emocionalno dostupan, komunicira s njim na način da mu pruža osjećaj ohrabrenja i podrške, prijateljstva, po potrebi utjehe, razvijajući osjećaje bliskosti i privrženosti, promatrajući i prateći djetetovo ponašanje, njegovu verbalnu i neverbalnu komunikaciju. Djetetovu prirodnu potrebu da istražuje, upoznaje i razumije vlastito okruženje, odgojitelj podržava svojom zainteresiranošću, entuzijazmom i oduševljenjem. To čini i verbaliziranjem djetetovih postupaka, postavljanjem otvorenih i poticajnih pitanja te dijeljenjem optimističnih opažanja o svemu u okruženju. Pokazujući poštovanje i radosno zanimanje za sve ono što kod djeteta izaziva divljenje i čuđenje, odgojitelj stvara temelj za razvoj mašte i stjecanje novih spoznaja i iskustava.

d) Socijalno-emocionalni kontekst:

Razvijajući djetetove vještine prepoznavanja emocija kod sebe i drugih, njihovog imenovanja i razumijevanja, odgojitelji osiguravaju okruženje u kojem djeca na siguran i prihvatljiv način mogu izraziti svoje emocije te interakcijom s odraslima i vršnjacima postupno razvijati sposobnost za regulaciju i upravljanje vlastitim emocijama.

S obzirom na važnost samoregulacije ponašanja, odgojitelj usmjerava, i prema potrebi modificira ponašanje djeteta, osiguravajući uvjete za stvaranje primjerenih oblika interakcije u odgojnoj skupini, dajući jasne upute, objašnjavajući posljedice pojedinih oblika ponašanja, dogovarajući jasna pravila te dajući jasne povratne informacije.

BITNA ZADAĆA ODGOJNO - OBRAZOVNOG RADA U DJEČJEM VRTIĆU RIJEKA

Bitne zadaće odgojno - obrazovnog rada Dječjeg vrtića Rijeka rezultat su pomnog praćenja dječjih potreba i interesa, a ishodište nalaze u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Prilikom odabira i definiranja bitnih zadaća, stručni djelatnici vode računa o tome koliko su relevantne za djetetovu dobrobit, koliko su mjerljive, a odnose se na onaj segment odgojno - obrazovnog rada kojeg u svakom konkretnom podcentru treba unaprijediti.

Pri odabiru se velika pozornost posvećuje kvaliteti svakidašnjeg življenja djece iz čega proizlazi kvaliteta odgoja i obrazovanja. Nakon fleksibilne organizacije razdoblja dnevnog odmora djece tijekom kojeg se svakom djetetu osigurava aktivnost u skladu s njegovim potrebama u tom dijelu dana (san / različiti oblici odmora/ mirne ili življe aktivnosti/ u vrtiću ili na svježem zraku itd.), dvije pedagoške godine tijekom kojih se radilo na promicanju svakodnevnog tjelesnog vježbanja djece i stjecanje navika zdravog življenja. U sljedećem razdoblju od dvije pedagoške godine bitna je zadaća bila unaprjeđivanje uvjeta za razvoj kulture čitanja kod djece i čitalačke pismenosti u djece.

BITNA ZADAĆA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA U PEDAGOŠKOJ

2020./2021. GODINI:

Ove se pedagoške godine stručni djelatnici Dječjeg vrtića Rijeka usmjeravaju k istraživanju potencijala vanjskog prostora i okruženja vrtića za aktivno učenje djece i dizajniranje vanjskog prostora za djetetov cjeloviti razvoj.

Naime, kako je organizacija odgojno-obrazovnog rada ove pedagoške godine počinje u skladu s Uputama za sprječavanje i suzbijanje epidemije Covida-19 vezano za rad predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola u školskoj godini 2020./2021. (Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Zagreb, 24.8.2020.) planira se provoditi što više vremena na otvorenom.

Dobrobiti igre na vanjskom prostoru su višestruke. Dječja igra tek na otvorenom može doći do punog izražaja, ona rezultira radošću, ushićenjem, uzbuđenjem i glavno je obilježje djetinjstva koja, na žalost, polako nestaje kao i prilike za djecu kada mogu nesmetano trčati, skakati, skrivati se, vikati, zviždati i istraživati prirodu. Igram na otvorenom smanjuje se mogućnost širenja virusa, prevenira se prekomjerna težina, razvija se kardiovaskularna izdržljivost, snažno se jača imunitet i razvijaju se vještine grube i fine motorike.

Dok se o dobrobitima za tjelesni razvoj i zdravlje djece više zna, manje su raširene spoznaje o neusporedivoj prednosti koju igra na otvorenom pruža i za ostala razvojna

područja. Igrajući se vani, djeca uče brže i pamte lakše jer je takvo učenje konkretno i za dijete ima osobni smisao. Sve što djeca u zatvorenom prostoru uče o svijetu oko sebe, mogu puno brže, trajnije i efikasnije učiti vani, a na puno zabavniji način. Nesmetani razvoj senzo-motorne integracije postiže se u prirodnom ambijentu gdje dijete puzi, hoda i skače po prirodnim kosinama različitih taktilnih struktura (trava, zemlja, kamenje, pijesak, blato, lišće...), uči održavati ravnotežu, ljuljati se, penjati se i spuštati se na različite načine. Naime, prirodno stimuliranje osjetila važno je za procesuiranje informacija, jer je nesmetano prirodno kretanje neophodno za pravilan razvoj vestibularnog (percepcija tijela u odnosu na gravitaciju, pokret i ravnotežu) i proprioceptivnog sustava (senzorne informacije o kontrakcijama i istezanju mišića i istezanju, savijanju i pritisku zglobova). Bivajući u pokretu, dijete percipira prirodni pejzaž oko sebe, uključujući i vremenske (klimatske) uvjete koji stimuliraju njegova osjetila na jedinstven način, a sve to snažno stimulira djetetov kognitivni razvoj.

Igrom na otvorenom dijete uči o sebi, o vlastitim sposobnostima. Igra na otvorenom pruža svakom djetetu mogućnost da malo po malo probija vlastite granice, da uči samo-regulirati stupanj rizika u koji se upušta. Na ovaj način dijete samostalno prevladava paradoks vlastite prirode, a to je da s jedne strane ima potrebu biti sigurno i zaštićeno, ali istovremeno traži i treba rizik i uzbuđenje. Vanjski prostor pruža mogućnost za igru u kojoj dijete uči što je za njega sigurno, a što nije, u kojem uči svoje kretanje prilagoditi uvjetima i opasnostima, razvija vještine vlastitog „risk managementa“ što je osnovni uvjet razvoja samopouzdanja, mentalne otpornosti, prevencije psihičkih bolesti, ali i najbolji način sprječavanja ozljeda. U skladu s ovim spoznajama, potrebno je da odgojno-obrazovni djelatnici unaprijede kompetencije kako bi postali dizajneri poticajne okoline za cjeloviti dječji razvoj koja uključuje i potiče razvoj izuzetno važnog samo-regulirajućeg ponašanja.

Nadalje, osnova primjerenog ekološkog odgoja, odnosno njegovanje stavova, vještina i navika očuvanja prirode i brige za okoliš počiva i nemoguće je bez nesmetanog kontakta djeteta s prirodom iz koje uči, koja ga raduje, ushićuje i ohrabruje znatiželju i maštu.

Prirodno okruženje sa svojim zvukovima, mirisima, bojama, igrama svjetla i sjene, taktilnim podražajima i fizičkim elementima ima snažan pozitivan utjecaj na djetetovu maštu, kreativnost i izražavanje.

Socijalni razvoj djeteta izrazito je potaknut igrama na vanjskom prostoru koji djetetu daje mogućnost izbora različitih socijalnih razina igre, ohrabruje spontanu suradnju među djecom, međusobno pomaganje i zajedničko planiranje i sudjelovanje više djece.

Vanjski prostor omogućuje djetetu razvoj spontane, nepredvidljive, uzbudljive i napete tjelesne igre koja se zbog mogućnosti povreda naziva rizičnom vrstom igre. To su igre na visini, igre koje uključuju brzinu, igre s opasnim alatom, u blizini opasnih elemenata, gruba igra i igra u okruženju u kojem se dijete može izgubiti, tj. pobjeći od nadzora odraslih. Ove igre pomažu djeci pobijediti strah, nepoznato i neizvjesnost, testirati i

proširiti vlastite sposobnosti, razviti sposobnost upravljanja rizicima, postati otpornija, odvažnija, zadovoljnija životom, poduzetnija i samostalnija.

Igra na vanjskom prostoru ima dokazane prednosti i za djecu s posebnim potrebama kada im je omogućeno da se igraju u prirodnom, stimulirajućem okruženju. Važno je osnaživati stručne djelatnike da pri istraživanju potencijala vanjskog okruženja za igru djece promišljaju na koji način mogu osnovni čimbenici holističkog razumijevanja inkluzije (pristupačnost, mogućnost aktivnog sudjelovanja djeteta u igri, mogućnost izbora igre – vrste igre, uloge u igri, partnera u igri i sredstava za igru) ograničavati odnosno poticati učenje djeteta s posebnim potrebama. U procesu dizajniranja vanjskog prostora koji će omogućiti aktivno učenje djece s posebnim potrebama tzv. prirodna igrališta pružaju brojne mogućnosti za uvođenje onih elemenata koji su važni za inkluzivni pristup: multi-senzorni elementi (koji stimuliraju slušni, proprioceptivni, taktilni, vestibularni i vizualni osjetilni sustav), pristupačnost (osim eliminiranja barijera koje sprječavaju pristup, treba voditi računa o dovoljno mjesta tijekom odvijanja igre i kod pristupanja različitim zonama za igru, stazama koje djetetu omogućuju uključivanje tj. izlazak iz igre po vlastitom izboru, o oznakama tj. mapama, putokazima i oznakama na stazama koje olakšavaju snalaženje), mogućnost za povlačenje, osamu i odmor kao i različiti stupnjevi socijalne uključenosti u igru (od solitarne igre, promatračke, paralelne do suradničke igre).

(Slika 1.: Integrirani okvir *- naglasak na integriranom i suradničkom pristupu)

*Prilagođeno prema Bronfenbrenner - ovoj teoriji ekološkog razvoja

6. Programi

REDOVITI CJELODNEVNI PROGRAM

Redoviti cjelodnevni program odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi provodi se u svim centrima predškolskog odgoja Dječjeg vrtića Rijeka.

Obilježja programa:

Osnovni cilj redovitog programa je *osiguravanje uvjeta za cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj njegovih kompetencija.*

Temelji se na humanističkoj koncepciji, shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvaćanju integrirane prirode njegova učenja, koje se odvija u kontekstu odgojno-obrazovne ustanove. U skladu s *Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*, program je usmjeren na razvoj različitih kompetencija djeteta, koje se poimaju kao razvojne i promatraju cjelovito, a potiču i procjenjuju individualno u odnosu na svako pojedino dijete.

Opći cilj i zadaće programa su osobna, emocionalna, tjelesna, obrazovna i socijalna dobrobit djeteta. U skladu s *Programskim usmjerenjem odgoja i obrazovanja predškolske djece* polazište u organizaciji predškolske ustanove su posebna prava djeteta izražena u *Konvenciji o pravima djeteta* te jačanje obiteljskog konteksta odgoja.

Zadaće programa su:

- praćenje, prepoznavanje i primjereno odgovaranje na individualne i razvojne potrebe djece te poticanje i osnaživanje temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje
- kreiranje poticajnog okruženja za cjeloviti razvoj djeteta te stvaranje suradničke kulture vrtića
- integriranje njege, zdravstvene zaštite i pravilne prehrane djece u cjelokupan odgojno-obrazovni proces
- izgradnja i njegovanje partnerskih odnosa vrtića i obitelji.

Namjena Programa:

Program je namijenjen djeci rane i predškolske dobi, a odvija se kao:

- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 1 godine do 3 godine
- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 3 godine do polaska u školu
- cjelodnevni 10 satni program za djecu jasljičke i vrtićke dobi - rad u smjenama
- poludnevni 6 satni program za djecu u Klinici za pedijatriju KBC-a Rijeka (Dječja bolnica Kantrida)

Nositelji programa:

U Dječjem vrtiću Rijeka neposredne zadaće odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi provode odgojitelji.

Stručni suradnici u Dječjem vrtiću Rijeka koji rade na unapređenju cjelokupnog odgojno-obrazovnog rada jesu pedagog, psiholog, edukacijski rehabilitator i logoped. Zdravstvena voditeljica je viša medicinska sestra koja radi na osiguravanju i unapređenju zaštite zdravlja djece i u timu sa stručnim suradnicima, ravnateljem, odgojiteljima, roditeljima i ostalim čimbenicima sudjeluje u ostvarivanju tih zadataka.

Način ostvarivanja Programa:

Redoviti program je cjeloviti razvojni program odgoja i obrazovanja djece u dobi od navršene prve godine života do polaska u školu, a namijenjen je djeci za zadovoljavanje njihovih potreba i potreba roditelja. Redoviti program je po trajanju cjelodnevni, desetosatni, dok je radno vrijeme vrtića od 6:30 do 17:00 sati.

Za roditelje koji rade u smjenama organiziran je boravak djeteta prijepodne od 6:30 sati do 17:00 sati, a poslijepodne od 11:30 do 21:30. U skladu s njihovim potrebama organizira se boravak djeteta s dnevnom i / ili tjednom izmjenom smjena u PPO Potok – 2 jasličke skupine i 3 vrtićke skupine.

PROGRAM RADA S POTENCIJALNO DAROVITOM I DAROVITOM DJECOM

Program rada s potencijalno darovitim i darovitim djecom provodi se u sklopu redovitog cjelodnevnog programa u svim podcentrima predškolskog odgoja Dječjeg vrtića Rijeka.

Obilježja programa:

Osnovni cilj programa je osigurati uvjete za primjereno poticanje razvoja osobnosti, specifičnih interesa i sposobnosti potencijalno darovite i darovite djece, odnosno poticanje što većeg stupnja ostvarivanja svih djetetovih potencijala uz poštivanje njegove individualnosti.

U skladu s *Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*, program je usmjeren na stvaranje uvjeta koji omogućavaju potencijalno darovitim djetetu usvajanje znanja, vještina, vrijednosti i stavova, odnosno kompetencija (razvoj inovativnosti, stvaralaštva, rješavanja problema, razvoj kritičkog mišljenja, informatičke pismenosti, socijalnih kompetencija i sl.).

Namjena programa:

U program su uključena sva potencijalno darovita i darovita djece od 3 godine koja polaze Dječji vrtić Rijeka.

Nositelji programa:

Nositelji programa poticanja razvoja potencijalno darovite i darovite djece u sklopu redovitog cjelodnevnog programa su odgojitelji djece rane i predškolske dobi i stručni suradnici.

Način realizacije:

Program se realizira svakodnevno od 1. rujna do 31. kolovoza, tijekom radnog vremena vrtića.

PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI

Cilj programa:

Omogućiti djeci predškolskog uzrasta učenje engleskog jezika temeljeno na situacijskom pristupu učenju uz pomno pripremljenu poticajnu okolinu i stručnu podršku educiranih odgojitelja.

Zadaće:

- omogućiti poticajno okruženje koje će potaknuti želju djece za učenjem,
- osigurati kvalitetna didaktička sredstva i materijale za učenje jezika,
- strukturirati prostor koji omogućuje različite oblike interakcija među djecom,
- učenje jezika realizirati kroz igru,
- individualizirati rad s djecom prateći njihove potrebe i interese,
- izbor sadržaja učenja uskladiti s trenutnim interesom djece,
- osigurati fleksibilnost u svim segmentima rada,
- pratiti procese učenje djece i na osnovu praćenja definirati strategije,
- dokumentirati proces učenja,
- redovito informirati roditelje o realizaciji programa i dobrobiti za djecu,
- uključiti djecu i roditelje u sve segmente rada, planiranje, realizaciju i vrednovanje.

Uloga odgojitelja, voditelja programa ranog učenja engleskog jezika:

- poznavanje engleskog jezika, najmanje razina B2,
- poznavanje razvojnih karakteristika djece predškolskog uzrasta,
- kreiranje poticajnog okruženja za igru i učenje djece,
- poticanje cjelovitog razvoja djece,
- stvaranje kvalitetnih interakcijsko komunikacijskih veza i odnosa,
- koristiti suvremene metodičke pristupe radu,
- kvalitetno pratiti, dokumentirati i vrednovati odgojni obrazovni rad i ishode učenja,

- njegovanje partnerskih odnosa s roditeljima,
- ulaganje u profesionalni razvoj,
- suradnja sa sustručnjacima u svrhu podizanja razine kvalitete rada,
- suradnja s vanjskim čimbenicima radi sadržajnog bogaćenja programa

Mjesta realizacije programa:

CPO Potok, PPO Potok – dvije odgojne skupine

CPO Zamet, PPO Krijesnica – jedna odgojna skupina

PROGRAM RANOG UČENJA TALIJANSKOG JEZIKA

Obilježja programa:

Program ranog učenja talijanskog jezika utemeljen je na humanističko-razvojnoj koncepciji odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi prema kojoj svako dijete ima pravo na cjelovit rast i razvoj u skladu s vlastitim sposobnostima, potrebama i interesima.

Ciljevi, zadaće, načela i polazišta programa za rano učenje talijanskog jezika temeljena su na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Cilj programa:

- omogućiti učenje i upoznavanje stranog jezika i kulture od najranije dobi uz osiguravanje poticajnog okruženja u kojem će dijete spontano učiti talijanski jezik u svakodnevnim situacijama, a u skladu sa svojim interesima i kompetencijama.

Zadaće programa:

- poticanje cjelovitog razvoja djeteta zadovoljavanjem osnovnih potreba i interesa te poticanjem razvoja kompetencija
- poticanje i podržavanje znatiželje i pozitivnog odnosa prema učenju talijanskog jezika
- senzibiliziranje djece za jezik, kulturu i običaje drugih naroda
- usvajanje pravilnog izgovora i intonacije uz razvoj sposobnosti razumijevanja i vještine komuniciranja na talijanskom jeziku
- razvijanje sposobnosti usvajanja i oblikovanja pojmova i predodžbi na talijanskom jeziku.

Namjena programa:

Program je namijenjen djeci predškolske dobi (od navršene 3. godine do polaska u školu).

Nositelji:

Nositelji programa su odgojitelji djece rane i predškolske dobi koji su završili tečaj talijanskog jezika i stekli diplomu poznavanja talijanskog jezika – B2 stupnja.

Način ostvarivanja:

Program se provodi svakodnevno, od 1. rujna do 30. lipnja, u jednoj odgojnoj skupini u PPO-u Podmurvice.

REDOVITI CJELODNEVNI PROGRAM ZA PRIPADNIKE TALIJANSKE NACIONALNE MANJINE NA TALIJANSKOM JEZIKU**Obilježja programa:**

Program rada u skupinama djece pripadnika talijanske nacionalne manjine na području Grada Rijeke se provodi od 1967. godine osnivanjem Dječjeg vrtića Topolino. Danas je Programom obuhvaćeno oko 130 djece raspoređenih u 7 skupina na 6 lokacija (PPO Mirta, PPO Gardelin, PPO Topolino, PPO Zvonimir Cviić, PPO Gabbiano, PPO Belveder).

U Programu se primjenjuje model podrške jezičnom naslijeđu kojemu je cilj očuvanje i revitalizacija talijanskog nasljednog jezika koji je izgubio dio svog prethodnog područja i govornika. Program se temelji na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Usmjeren je prema osiguranju dobrobiti za dijete pružanjem cjelovitog odgoja, razvoja i učenja na talijanskom jeziku u skladu s djetetovim individualnim sposobnostima i sklonostima. U odgoju i obrazovanju djece vodi se računa o njihovim kulturnim i općim civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima i pravima djece te ih se osposobljava za život u multikulturnom svijetu koji počiva na poštivanju različitosti i toleranciji i za odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu.

Zadaće programa su usmjerene na:

- kreiranje poticajnog prostorno-materijalnog i socijalnog okruženja usmjerenog na cjelokupni razvoj djeteta s posebnim naglaskom na očuvanje talijanskog jezika i kulture,
- očuvanje kulturnog i nacionalnog identiteta stvaralačkim izražavanjem ideja, iskustva i emocija u nizu umjetničkih područja koja uključuju glazbu, ples, kazališnu, književnu i vizualnu umjetnost,
- izgradnja i njegovanje partnerskih odnosa s roditeljima i obiteljima djece pripadnika talijanske nacionalne manjine,
- suradnja sa Zajednicom Talijana u Rijeci, nevladinim udrugama i školama nacionalne manjine Talijana u Rijeci, Istri i Sloveniji kako bi se roditeljima, djeci i odgojiteljima omogućilo zadovoljavanje obrazovnih, kulturnih, ali i identitetskih potreba,
- poticanje tolerancije, poštovanja i razvoja svijesti djeteta o postojanju različitih kultura i razlika u lokalnoj nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini.

Namjena Programa:

Program je namijenjen pripadnicima talijanske nacionalne manjine, a odvija se kao:

- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 1 godine do 3 godine
- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 3 godine do polaska u školu.

Nositelji programa:

U ovom Programu, neposrednu zadaću odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi provode odgojitelji koji u potpunosti vladaju talijanskim jezikom i pismom. Stručni suradnici koji rade na unaprjeđenju cjelokupnog programa jesu pedagog i koordinator za poslove s Talijanskom Unijom, psiholog i edukacijski rehabilitator. Zdravstvena voditeljica je viša medicinska sestra koja radi na osiguravanju i unaprjeđenju zaštite zdravlja djece.

Mjesto odvijanja programa:

Podcentri predškolskog odgoja (PPO) sa skupinama u kojima se provodi Program dio su sva 4 Centra predškolskog odgoja (CPO) Dječjeg vrtića Rijeka. Program se provodi u skupinama na šest lokacija (PPO Mirta, PPO Gardelin, PPO Topolino, PPO Zvonimir Cviić, PPO Gabbiano, PPO Belveder). Na svim lokacijama djeluje po jedna skupina u kojoj se provodi cjelodnevni 10 satni program za djecu od 3 godine do polaska u školu, a na lokaciji Dječjeg vrtića Zvonimir Cviić djeluje skupina u kojoj se provodi program za djecu od 1 godine do 3 godine. Rad je organiziran u petodnevnom radnom tjednu.

Način vrednovanja programa:

Vrednovanje i dokumentiranje programa vrše odgojitelji, stručni suradnici i ravnatelj u suradnji s vanjskim institucijama. Sustav indikatora kvalitete za svako područje vrednovanja koji je izrađen na razini Dječjeg vrtića Rijeka, kao i kriteriji kvalitete vezani uz indikatore, pomažu uočiti važna područja vlastitog djelovanja - vlastite prednosti, nedostatke i razvojne mogućnosti. Načini provođenja vrednovanja:

- vođenjem pedagoške dokumentacije odgojne skupine: dnevne, tjedne i tromjesečne evaluacije
- izradom i prezentacijom polugodišnjeg i godišnjeg izvješća o radu
- dokumentiranjem i analizom postignuća djece, korištenjem foto i video zapisa, anegdotskih bilješki, dječjih radova, skala procjene, individualnih razvojnih mapa, individualnih obrazovnih programa za djecu s posebnim potrebama itd.
- provođenjem refleksije i samorefleksije svih odgojno-obrazovnih djelatnika
- kontinuiranim stručnim usavršavanjem svih djelatnika
- upitnicima za roditelje o zadovoljstvu provedenim programom.

REDOVITI CJELODNEVNI PROGRAM ZA PRIPADNIKE ROMSKE NACIONALNE MANJINE

Vlada Republike Hrvatske je 2012. godine usvojila Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Utemeljena na odredbama međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima i pravima nacionalnih manjina kojih je Republika Hrvatska stranka i usklađena je s uočenim potrebama i izazovima povezanim sa socijalnim uključivanjem Roma na svim razinama: nacionalnoj, područnoj i europskoj. Nacionalna strategija je temeljni dokument Republike Hrvatske za integraciju pripadnika romske nacionalne manjine i naglašava obrazovanje kao jedno od prioriternih područja s ciljem poboljšanja pristupa kvalitetnom obrazovanju, od onog pruženog u ranom djetinjstvu pa sve do akademskog obrazovanja. Ranim uključivanjem romske djece u predškolski odgoj i obrazovanje omogućuje se što bolja priprema za školu, pomoć djeci da razviju znanja i vještine potrebne za život. Temeljni cilj odgoja i obrazovanja romske djece je osiguranje jednakih šansi, nediskriminacija, desegregacija, suzbijanje društvene marginaliziranosti te poticanje društvene integracije uz poštivanje prava manjina i prava na jednakost (Nacionalni program za Rome, 2003., 31).

Obilježja programa:

Opći cilj i zadaće programa su osobna, emocionalna, tjelesna, obrazovna i socijalna dobrobit djeteta. Polazište programa su posebna prava djeteta izražena u Konvenciji o pravima djeteta te jačanje obiteljskog konteksta odgoja

Osnovni cilj programa je: osiguravanje uvjeta za cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj njegovih kompetencija. Temelji se na humanističkoj koncepciji, shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića i prihvaćanju integrirane prirode njegova učenja koje se odvija u kontekstu odgojno-obrazovne ustanove. U skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, program je usmjeren na razvoj različitih kompetencija djeteta, koje se poimaju kao razvojne i promatraju cjelovito, a potiču i procjenjuju individualno u odnosu na svako pojedino dijete. Povoljnom cjelovitom razvoju osobnosti i kvaliteti djetetova života doprinose uvjeti koji omogućavaju usvajanje znanja, vještina, vrijednosti i stavova, odnosno kompetencija (razvoj inovativnosti, stvaralaštva, rješavanja problema, razvoj kritičkog mišljenja, poduzetnosti, informatičke pismenosti, socijalnih kompetencija i dr.).

Težište redovitog cjelodnevnog programa za djecu pripadnike romske nacionalne manjine u Dječjem vrtiću Rijeka je osiguranje uvjeta koji će toj djeci omogućiti optimalni razvoj njihovih potencijala i sposobnosti te time povećati njihove mogućnosti za uspjeh i napredovanje u redovnom sustavu obrazovanja. Okosnica programa je učenje hrvatskog jezika, razvijanje higijenskih i radnih navika, društvenosti, suosjećajnosti, samokontrole, usvajanje prihvatljivih obrazaca ponašanja, kao i sve druge aktivnosti kojima se potiče cjelovit razvoj djeteta.

Zadaće programa su:

- praćenje, prepoznavanje i primjereno odgovaranje na individualne i razvojne potrebe djece te poticanje i osnaživanje temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje
- kreiranje poticajnog okruženja za cjeloviti razvoj djeteta i stvaranje suradničke kulture vrtića

- integriranje njege, zdravstvene zaštite i pravilne prehrane djece u cjelokupan odgojno-obrazovni proces
- izgradnja i njegovanje partnerskih odnosa vrtića i obitelji.

Namjena programa:

Program je namijenjen djeci pripadnicima romske nacionalne manjine ranog i predškolskog uzrasta od navršene 1 godine do polaska u školu.

Program se odvija kao:

- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 1 godine do 3 godine
- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 3 godine do polaska u školu.

Program se realizira svakodnevno od 01. rujna do 31. kolovoza, od ponedjeljka do petka tijekom radnog vremena vrtića od 6:30 do 17:00 sati.

Nositelji programa:

Prema Pravilniku o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (NN 133/1997, čl.5.) program provode odgojitelji s položenim stručnim ispitom. Neposredni rad odgojitelja u odgojno-obrazovnoj skupini odvija se u dvije smjene s dnevnom izmjenom kako slijedi: od 6:30, 7:00 do 12:00, 12:30 sati jutarnja smjena te popodnevna smjena od 11:00, 11:30 do 16:30, 17:00 sati.

Uloga odgojitelja u programu:

- dobro poznavanje psiho-fizičkih karakteristika djece rane i predškolske dobi
- kontinuirano stvaranje primjerenog i poticajnog okruženja u kojem dijete ima priliku ostvarivati raznovrsne interakcije s materijalima, drugom djecom i odraslima
- poticanje kvalitetnih interakcijsko-komunikacijskih veza i odnosa uvažavajući pritom identitet i kulturu iz koje djeca dolaze
- poticanje cjelovitog razvoja svakog djeteta u skladu s njegovim individualnim sposobnostima, sklonostima i interesima
- kontinuirano istraživanje, promišljanje i reflektiranje vlastite prakse te dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa kako bi mogli odgovoriti na zahtjeve djeteta
- uspostavljanje bliskih i suradničkih odnosa s roditeljima, stručnim timom, stručnjacima i lokalnom zajednicom u cilju podizanja razine kvalitete odgojno-obrazovnog rada
- kontinuirano stručno usavršavanje, aktivno praćenje suvremene stručne literature u svrhu unaprjeđivanja vlastitog rada
-

Ostvarenju programa pridonose stručni suradnici i zdravstvena voditeljica, svatko u odnosu na svoju ulogu i područje rada. U ostvarenje programa uključeno je ukupno 28 odgojiteljica, 13 stručnih suradnika i 4 zdravstvene voditeljice.

Način ostvarivanja programa:

Redoviti program odgoja i obrazovanja djece romske nacionalne manjine provodi se integrirano u dobno mješovitim odgojno-obrazovnim skupinama unutar cijelog Dječjeg vrtića Rijeka te tako pruža mogućnost uspostavljanja raznolike socijalne interakcije i komunikacije, što je od neprocjenjive vrijednosti za dječji razvoj.

REDOVNI PROGRAM OBOGAĆEN SPECIFIČNIM SADRŽAJIMA IZ SPORTA **„IGROM DO SPORTA“**

Cilj: Zadovoljiti biotičku potrebu djeteta za kretanjem i igrom, osigurati uvjete za dobrobit djeteta te omogućiti usvajanje novih i unaprjeđivanje već postojećih znanja, vještina, vrijednosti i stavova, odnosno kompetencija u području tjelesnog vježbanja i zdravlja.

Zadaće:

- utjecaj na razvoj svijesti djeteta o dobrobiti svakodnevnog tjelesnog vježbanja na kvalitetu života i stvaranje navike vježbanja svaki dan
- stvaranje pozitivne slike o sebi (zadovoljstvo trenutnom aktivnošću i svojom ulogom u njoj, razvoj osobnih potencijala) i razvoj osobnog i socijalnog identiteta; razvoj pozitivnih osobina ličnosti: emocionalna stabilnost, otvorenost, ustrajnost, upornost, odgovornost, poštenje, pravednost, hrabrost, optimizam, samopouzdanje, tolerancija, asertivnost, empatija...
- razvijanje socijalnih kompetencija/vještina: komunikacijske vještine, upravljanje emocijama, interpersonalni odnosi, rješavanje problema, izgradnja samosvjesnosti, poticanje samovrednovanja, razvoj kritičkog mišljenja, iskustvo suradnje, poštovanja i tolerancije, spremnost na timski rad
- ostvarivanje prava na izbor aktivnosti i preuzimanje inicijative u ostvarivanju sadržaja (igre, opće pripremne vježbe, poligoni i dr. – dijete preuzima vođenje aktivnosti)
- razvijanje uloge aktivnoga građanina: odgovorno ponašanje prema sebi i drugima, moralna odgovornost, razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti, osjećaj zadovoljstva u suradničkim interakcijama i aktivnostima
- zadovoljenje primarne potrebe za kretanjem
- utjecanje raznovrsnim sadržajima na proporcionalan omjer mišićne mase i potkožnog masnog tkiva
- stvaranje povoljnih uvjeta za rad funkcionalnih mehanizama organizma krvožilnog i dišnog sustava
- provođenje optimalne aktivacije mišića trupa
- pomaganje i poticanje optimalnog rasta i razvoja djeteta
- stjecanje i usavršavanje bazičnih motoričkih informacija koje imaju visok utilitet u urgentnim i svakodnevnim životnim situacijama
- poticanje zdravih prehrambenih i higijenskih navika

Ishodi programa:

Sudjelovanjem u programu „Igram do sporta“ dijete stječe:

- pozitivan stav prema sportu/vježbanju i zdravom načinu života

- socijalne vještine (interakcija, suradnja, timski rad, tolerancija, zajedništvo)
- građanske kompetencije (moralna autonomija, prihvaćanje različitosti, sposobnost donošenja odluka i preuzimanja inicijative te sposobnost rješavanja problema i razvijen osjećaj za pravdu); kritičko mišljenje (usvajanje temeljnih znanja uz kontinuirano razvijanje vještina i sposobnosti dovodi do izgradnje stavova i vrijednosti važnih i ispravnih za vlastito ostvarivanje i dobrobit zajednice)
- pozitivne osobine ličnosti: samopouzdanje, samosvijest, osobno zadovoljstvo, kontrola emocija, odgovornost i samostalnost
- vještinu planiranja i vođenja aktivnosti tjelesnog vježbanja te vještinu analize i vrednovanja ostvarenog
- osjećaj uspješnosti kao motivaciju za daljnje aktivno i produktivno sudjelovanje
- spremnost za ostvarivanje potpuno novih (pozitivnih i kreativnih) sadržaja na vlastiti način – postojeća znanja i vještine ugrađuje u nove aktivnosti

Nositelji programa:

Uvjete provedbe programa prate, unaprjeđuju i vrednuju odgajatelji i kineziolog u suradnji s članovima stručnog tima.

Svi odgajatelji koji rade u skupinama gdje se provodi sportski program su, uz Zakonom predviđenu stručnu spremu, dodatno educirani i trajno se stručno usavršavaju.

Kineziolog je dijelom stručni suradnik za sportski program, a sudjeluje i u neposrednom radu.

Mjesta provedbe:

PPO Drenova: 4 odgojne skupine

PPO Krnjevo: 2 odgojna skupina

PPO Mavrica: 2 odgojne skupine

PPO Zamet: 5 odgojne skupine

PPO Srdoči: 1 odgojna skupina

UKUPNO: 14 odgojnih skupina, 28 odgajatelja i dva kineziologa

Vježbanje se provodi četiri puta tjedno po programu koji zajedno planiraju i provode kineziolozi i odgajatelji polazeći od načela integriranog učenja i psihofizičkih i razvojnih karakteristika dobi svakog pojedinog djeteta. Dnevno vrijeme vježbanja usklađeno je s potrebama i psihofizičkim karakteristikama djece, a traje od 30 – 45 min.

Vrednovanje programa:

Vrednovanje realiziramo na dvije razine:

- A)** Svrhovitost i učinkovitost provedbe programa vrednovat će se unutarnjim praćenjem. Odgajatelj vodi dokumentaciju o odgojno-obrazovnom procesu koja mu omogućuje produbljivanje znanja o individualnim i razvojnim značajkama svakog djeteta uključenog u program, te mu na taj način olakšava odabir primjerenih strategija i poticaja za podupiranje njegovog tjelesnog razvoja. Navedeno će se provoditi kroz bilješke o načinu kako dijete usvaja određene sportske elemente, biti će praćene fotografijama djece u igrama i aktivnostima, prikupljenim likovnim radovima i izjavama djece, a sve će to omogućiti uvid na koji način djeca uče i kako ih odgajatelj potiče i osnažuje. Takav način prikupljanja i dokumentiranja omogućava analizu aktivnosti i promišljanje novih sadržaja u svrhu unapređivanja programa.

Važni su i dokumenti za vrednovanje programa su:

- Godišnji plan i program
- Mjesečni plan i program
- Dnevni plan i evaluacija o provedenim aktivnostima
- Evidencija prisutnosti djece
- Dokumentaciju o suradnji s roditeljima
- Dokumentacija o suradnji s vanjskim čimbenicima
- Razvojne mape
- Godišnje izvješće o ostvarenju plana i programa
- Foto i video dokumentacija realizacije programa
- Video dokumentacija refleksivnih grupa

Unutarnji mehanizmi za osiguranje kvalitete programa:

- refleksije (samoevaluacija) između svih sudionika, tj. nositelja programa.
- razvijanje indikatora kvalitete
- anketiranje roditelja
- kontinuirano usavršavanje djelatnika (nositelja programa)

Kriteriji za vrednovanje

- kvaliteta sadržaja, kreativnost, inovativnost, edukativnost
- cjelovitost, usmjerenost na dijete, fleksibilnost programa
- stručne kompetencije provoditelja programa

- B)** Individualna postignuća polaznika programa vrednovat će se primjenom baterije testova

Kako bi se moglo sustavno i planski djelovati na tjelesni razvoj djece, na razvoj cjelokupnog antropološkog statusa, na fond i razinu motoričkih znanja i dostignuća nužno je stalno provoditi praćenje i vrednovanje rada (utvrđivanje inicijalnog stanja svakog subjekta u procesu vježbanja, praćenje tranzitivnih stanja te utvrđivanje i analiza finalnih stanja).

Utvrđivanje stanja, praćenje i vrednovanje vršit će se primjenom baterije od dva testa za prostor morfoloških karakteristika i šest testova motoričkih sposobnosti. Pri izboru mjernih instrumenata vodilo se računa da su oni u praksi na uzrastu djece od četiri, pet i šest godina već primijenjeni i da su validirani.

2. Suradnjom s Učiteljskim fakultetom kroz procese praćenja, istraživanja analiziranja podataka dobivenih mjerenjem

Vremenik provedbe programa:

ORGANIZACIJSKI OBLICI RADA	SADRŽAJ	CILJEVI I ZADAĆE	VREMENIK
Usmjerena tjelesna aktivnost	Biotička motorička znanja - znanja za svladavanje prostora - znanja za svladavanje prepreka - znanja za svladavanje otpora - znanja za manipulaciju objektima	- stjecanje i usavršavanje bazičnih motoričkih informacija koje imaju visok utilitet u svakodnevnim životnim situacijama - pomagati optimalan rast i razvoj djece predškolske dobi	kontinuirano tijekom godinu
Usmjerena tjelesna aktivnost	Specifična motorička znanja: - atletika - sportska gimnastika - plivanje - košarka - rukomet - nogomet - odbojka	- stjecanje novih motoričkih znanja iz različitih kinezioloških aktivnosti (elementi sportova) - utjecati na razvitak mišićne mase i stvaranje optimalnih omjera svih morfoloških značajki - razvijati sposobnosti krvožilnog i dišnog sustava	kontinuirano tijekom godinu

	<ul style="list-style-type: none"> - hokej - ritmičko-sportska gimnastika - borilački sportovi - tenis - biciklizam i Koturaljkanje 	- utjecati na razvijanje bazičnih motoričkih sposobnosti (brzinu, koordinaciju, ravnotežu, preciznost, gibljivost i snagu)	
	Inicijalna i finalna provjeravanja	- praćenje i vrednovanje rada (utvrđivanje inicijalnog stanja svakog djeteta u procesu vježbanja, te utvrđivanje i analiza finalnih stanja)	Početak i krajem provođenja programa – rujan/lipanj
Izleti / posjete	<p>Jednodnevni izleti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sportska druženja u prirodi - na snijegu <p>Posjete sportskim klubovima</p>	<ul style="list-style-type: none"> - boravak na svježem zraku, zadovoljenje potrebe za kretanjem, igrom i grupnom identifikacijom - doživljaj sportskih terena i primjena motoričkih znanja u stvarnim uvjetima - upoznavanje sa sportovima, sportskim disciplinama i sportašima 	<p>Rujan /svibanj</p> <p>Prosinac /siječanj</p>

	Susreti sa sportašima	- upoznavanje sa sportovima, sportskim disciplinama i sportašima	Tijekom godine
Priredbe	Prezentacije rada	- omogućiti djeci zadovoljenje potreba za afirmacijom, samovrednovanjem i samopoštovanjem - informirati roditelje o radu	Prosinac lipanj

REDOVITI PROGRAM OBOGAĆEN KATOLIČKIM VJERSKIM ODGOJEM

Obilježja programa:

U sklopu redovitog programa, u Dječjem vrtiću se provodi program koji svojim specifičnim sadržajima katoličkog vjerskog odgoja obogaćuje redoviti 10 satni program za koji je dobivena suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Ovaj program je usmjeren na ostvarivanje dobrobiti za dijete i razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje.

Cilj:

U skladu s ciljevima cjelovitog odgoja djeteta rane i predškolske dobi, njegovati i razvijati religioznu dimenziju djeteta, osposobljavajući ga, primjereno njegovoj dobi, za otkrivanje, prihvaćanje i življenje autentičnih vrednota Evanđelja u odnosu na sebe, drugoga te na poseban način Boga

Zadace Programa :

- Pomagati djetetu da raste u povjerenju u samoga sebe i tako sve više postaje osoba
- Odgajati dijete za odgovorno ponašanje u svijetu koji ga okružuje;
- Pobuđivati u djetetu one duhovne snage kojima će na ispravan način doživljavati transcendentnost ljudskog života i svijeta uopće;
- Zadovoljiti djetetovu potrebu za "pripadanjem" i za "ljubavlju" te na temelju tog iskustva upućivati ga na odnos, susret i autentično približavanje Bogu;
- Pobuđivati dječje čuđenje i divljenje te iskrenu i duboku radost prema Bogu Stvoritelju metodom stvaralačkog pripovijedanja i izražajnog čitanja biblijskih i književno-umjetničkih tekstova za predškolsku dob, komunikacijom sa simbolima, molitvenim izražavanjem i liturgijskim slavljenjem;
- Zadovoljiti djetetovu potrebu za uspostavljanjem autentičnog osobnog odnosa između njega i poruke vjere;

- Uvoditi dijete u prijateljsku komunikaciju s Bogom putem osobnoga molitvenog izražavanja;
- Razvijanje osjećaja povjerenja, zahvalnosti, darivanja, suosjećanja i suradnje s bližnjima;
- Osigurati djetetu kvalitetu življenja, razvijajući temeljne i bitne odrednice čovjekova "bitka" - ljepotu, istinu i dobrotu;
- Omogućiti djetetu da se susretne s dobrim primjerima, odnosno pozitivnim uzorima u životu svoje uže i šire okoline, koji ostvaruju ljudske i kršćanske vrijednosti, s ciljem integracije i ispravnog poistovjećivanja.
- Pomagati djetetu u uspostavljanju autentičnih odnosa s drugima, osobito različitima, koji imaju drugačije religiozne navike i ponašanja, u predškolskoj ustanovi i u životu uopće.

Program se provodi situacijski, prateći dječje interese i potrebe. Planirani poticaji nude se djetetu prema ritmu liturgijske godine, godišnjih doba i prema kršćanskim blagdanima, ističući njihovo autentično, a ne sekularizirano značenje. (osobito Dani kruha, Svi sveti, Sveti Nikola, Došašće, Božić, Korizma, Uskrs).

Pri tom sadržaji slijede tematske cjeline kroz godinu predložene u Programu katoličkog vjerskog odgoja djece rane i predškolske dobi, Zagreb, 2015. :

- Doček i prihvaćanje djece
- Stvoreni svijet i stvorenja u njemu
- Kraljevstvo Božje
- Božić- radost Isusova dolaska na svijet
- Isusovo djetinjstvo i život
- Otkrivanje tajne života
- U znaku vode i svjetla- ususret Uskrsnom Isusu
- Majka
- Moja kršćanska zajednica -Crkva.

Ishodi Programa:

Kompetencije koje dijete stječe u aktivnom cjelovitom obogaćivanju postojećeg vlastitog iskustva imaju afirmativni trajni učinak na djetetov dugoročni cjelovit razvoj.

- Dijete stječe svijest o sebi kao osobi kroz svoje mogućnosti, ograničenja, osvještava svoj identitet te pozitivne osobine ličnosti.
- Ovladava vještinama potrebnim za uspostavljanje kvalitetnih odnosa s okolinom jačajući svoje socijalne kompetencije.
- Sposobno je sagledati zajednicu kao cjelinu u kojoj vlada međuovisnost svih koja svojim članovima osigurava određena prava, ali zahtijeva i odgovornosti svakoga za vlastite postupke.

- Usvaja temeljna znanja i spoznaje o povezanosti svega u svijetu svih ljudi njihova djelovanja ili nedjelovanja, svih živih bića, svekolike žive i nežive prirode.
- Religiozno iskustvo u komunikaciji s Bogom osjeća bezuvjetnu i neprolaznu ljubav i prihvaća je kao hranu koja njegovu biću pomaže da se skladno razvije kao osoba.

Namjena programa :

Program je namijenjen djeci od 3 godine do polaska u školu čiji roditelji pisanom suglasnošću iskazuju potrebu za katoličkim vjerskim odgojem.

Ovaj Program se integrira u redovite programe vrtića kao cjelodnevni program:

PPO Rastočine – 1 odgojna skupina

Nositelji programa :

Za stručno provođenje programa vjerskog odgoja zaduženi su osposobljeni i stručno kompetentni odgojitelji predškolske djece sa završenim jednogodišnjim teološko-katehetskim dopunskim studijem i kanonskim mandatom. Odgojiteljice u vjeri se trajno educiraju kroz individualno i zajedničko usavršavanje. Seminarima u organizaciji Povjerenstva za predškolski vjerski odgoj Nacionalnog katehetskog ureda HBK i AZOO.

Način vrednovanja:

Stručnu podršku daje stručni suradnik pedagog. Odgojitelji u vjeri provode vrednovanje vođenjem pedagoške dokumentacije odgojne skupine, izradom godišnjeg izvješća o radu, dokumentiranjem i analizom postignuća djece foto zapisa , dječjih radova itd., provođenjem refleksije i samorefleksije , kontinuiranim stručnim usavršavanjem, te upitnikom o zadovoljstvu roditelja provedenim programom.

PROGRAM PREDŠKOLE

Obilježja programa i cilj:

Osigurati okružje (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, zbivanja, djelatnosti) u kojem će dijete u godini prije polaska u školu razviti svoje potencijale (tjelesne, osjećajne, izražajne i spoznajne mogućnosti) te kroz zadovoljenje djetetovih aktualnih interesa steći znanja, vještine i navike (u skladu s karakteristikama njegove dobi i osobnim karakteristikama) koje će mu pružiti sigurnost nužnu za savladavanje školskog programa i djelovanje u promijenjenim životnim uvjetima.

Programom se određuju zadaće (trajne, razvojne i posebne) i sadržaji odgojno - obrazovnog rada.

Namjena:

Predškola je namijenjena djeci u godini prije polaska u školu.

Nositelji:

Program s djecom ostvaruju odgajatelji (u suglasju sa zakonskim odredbama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (NN, broj 10/97, 107/07 i 94/13, čl.24.)

Vrijeme ostvarivanja:

Od 1. listopada do 1. lipnja za predškolu integriranu u redoviti program / od 1. veljače do 1. lipnja za djecu koja nisu polaznici vrtića (ukupno 250 sati godišnje)

Mjesto:

Svi PPO-i Dječjeg vrtića Rijeka sa odgojnim skupinama u kojima se nalaze djeca u godini prije polaska u osnovnu školu, odnosno PPO-i u svakom CPO-u prema prispjelim prijavama djece koja nisu polaznici vrtića.

Način vrednovanja:

Vrednovanje i dokumentiranje programa vrše odgojitelji, stručni suradnici i ravnatelj. Načini provođenja vrednovanja:

- Vođenjem pedagoške dokumentacije odgojne skupine: dnevne, tjedne i tromjesečne evaluacije
- Dokumentiranjem postignuća djece: korištenjem foto i video zapisa, anegdotskih bilješki, dječjih radova, skala procjene
- Upitnicima za roditelje
- Redovitim analizama prakse na temelju dokumentacije

7. Projekti

Projekti koji promiču multikulturalnost

EU PROJEKTI

Dječji vrtić Rijeka promišlja o važnosti uključivanja u europske projekte. Vrtić kao odgojno-obrazovna ustanova ima ključnu ulogu u pripremi djeteta za nove promjene i suočavanje s novim izazovima. Multikulturalna budućnost kojom će postati europski građani može se približiti djetetu i obiteljima projektima kojima vrtić surađuje s drugim ustanovama Europske unije. Projektima se ostvaruje suradnja s predškolskim ustanovama iz drugih zemalja, razmjenjuju se iskustva i primjeri dobre prakse, sudjeluje na edukacijama. Kurikulum vrtića time postiže novu europsku dimenziju, stvaraju se nova znanja, inovativni pristupi i podiže kvaliteta rada. DV Rijeka kontinuirano prati i sudjeluje u natjecajima za uključivanje u aktivnosti na Europskoj razini.

DV Rijeka je uključen u dva međunarodna Erasmus projekta: KA1 Zajedno u različitosti i KA2 Bez umjetnosti nema inovacija. Smjer razvoja naše ustanove i ključna područja koja želimo unaprijediti su:

- razvoj i unaprjeđenje osobnih i profesionalnih kompetencija odgojno-obrazovnih djelatnika
- unaprjeđenje kvalitete odgojno-obrazovne prakse uvođenjem inovacija, razmjenom i učenjem iz primjera dobre prakse na institucionalnoj, državnoj i međunarodnoj razini
- razvoj ključnih kompetencija djece uz osiguranje osobne, emocionalne, tjelesne, socijalne i obrazovne dobrobiti
- poticanje različitosti, tolerancije, inkluzije i demokratskih vrijednosti na institucionalnoj, državnoj i međunarodnoj razini
- razvoj europske dimenzije ustanove, veća svijest o europskim projektima i vrijednostima i kulturnom nasljeđu EU

Navedeno planiramo ostvariti jačanjem aktivnosti u području znanstvene pismenosti, poboljšanjem aktivnosti na vanjskom prostoru, ekologije, jačanjem razumijevanja umjetničkih aktivnosti naročito u području glazbe.

Projekt	Erasmus+ KA1 projekt <i>Zajedno u različitosti</i>
Namjena	Program je namijenjen: <ul style="list-style-type: none"> • Djeci Dv Rijeka • Stručnim djelatnicima DV Rijeka • Roditeljima djece upisane u DV Rijeka
Nositelj odgovornost	Dječji vrtić Rijeka, Veslarska 5, e-mail: info@rivrtici.hr Kontakt osoba: Vanessa Šćulac, e-mail: vanessa.sculac@rivrtici.hr , tel: 051/211-201
Vremenik	Listopad 2020. – Rujan 2021. godine
Područja unaprijeđenja	Dječji vrtić Rijeka je najveća ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u Primorsko-goranskoj županiji. U svom svakodnevnom radu vodimo se odredbama Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Imajući isti na umu, prilikom određivanja plana razvoja i

	<p>ključnih područja u kojima se želimo razvijati u narednom razdoblju detektirali smo sljedeća ključna područja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj i unaprjeđenje općih i stručnih kompetencija i kapaciteta odgojno-obrazovnih djelatnika; - razvoj i unaprjeđenje kulture vrtića.
<p>Ciljevi projekta</p>	<p>Stalnim profesionalnim razvojem želimo osigurati kontinuitet u odgoju jer je to jedna od važnijih zadaća ranog I predškolskog odgoja i obrazovanja u našoj ustanovi. Kontinuirano učenje i spremnost na unaprjeđivanje prakse moguće je osnaživati stalnim istraživanjem i modernizacijom odgojno-obrazovnog procesa, osposobljavanjem praktičara i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse, povezivanjem svih sudionika koji uče, istražuju i mijenjaju odgojno-obrazovnu praksu. Ovo područje unaprjeđenja odnosi se na obrazovanje, stjecanje novih znanja i implementaciju elemenata pedagogije iz europskog prostora u praksu naše ustanove. Stalnim usavršavanjem i uvidom u nove pristupe europskih stručnjaka omogućuje se učenje i razmjena znanja i iskustava, uvođenje inovacija u postojeću praksu te se pruža podrška cjelokupnom razvoju djeteta. Unutar navedenog područja unaprjeđenja, definirali smo 2 specifična cilja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvođenje inovacija i novih pedagoških modela i metoda u neposredni odgojno-obrazovni rad s djecom, roditeljima te u kurikulum vrtića • Povećanje kompetencija odgojitelja i stručnih suradnika u radu s djecom s teškoćama u jezičnoj i kulturnoj uključenosti <p>Konačna težnja naše ustanove je izgradnja europskog identiteta. Globalizacija i pojačana migracija stvaraju nove prilike i mogućnosti za učenje i napredak što smo već imali prilike iskusiti u dosadašnjim EU projektima. Ovim projektom želimo dalje razvijati i širiti našu europsku dimenziju te i na ovaj način raditi na kulturi ustanove suradnjom s drugim zemljama, razmjenom iskustava i znanja s kolegama iz Europe. Unutar navedenog područja unaprjeđenja, definirali smo specifične ciljeve:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osnaživanje upravljačkih vještina rukovodećeg osoblja • Povećanje participacije djece s poteškoćama u jezičnoj i kulturnoj uključenosti u sociokulturno okruženje • Stvaranje inkluzivne okoline
<p>Mobilnosti sudionika i aktivnosti</p>	<p>Kako bi se postavljeni ciljevi ostvarili, odabrali smo pet strukturiranih tečajeva i jedan posjet partnerskoj ustanovi.</p> <p>Komunikacijske vještine i javno govorništvo su presudni za rad odgojitelja i drugog stručnog osoblja. Tom cilju doprinosi edukacija „Efikasna komunikacija i javno govorništvo za nastavničko osoblje“. Prezentiranje radi informiranja, prenošenja iskustava i znanja na strukturiran način svakodnevna je potreba odgojno-obrazovnog osoblja. Tehnike javnog govorništva, strukturiranje govora ili prezentacije, slušanje i uključivanje publike smatramo važnim znanjem za kvalitetniju razmjenu informacija, znanja i iskustva. Edukacija „Progresivni pristupi edukaciji: Montessori, Waldorf, Reggio Emilia“ je odabrana jer je za osoblje vrtića ključno pratiti nove trendove. Tečaj je preduvjet za daljnja istraživanja glavnih načela, značajki i prednosti najboljih predškolskih pristupa. Odgojitelji će naučiti kako</p>

	<p>koristiti igre za učenje te dobiti ideje za poticanje participacije djece s teškoćama u jezičnoj i kulturnoj uključenosti. Praćenje rada u partnerskoj ustanovi u Italiji omogućit će sudionicima da provedu 5 dana u partnerskom vrtiću koji ima projekte vezane uz rad s djecom pripadnicima manjinskih skupina, različitostima te problemima s neprimjerenim ponašanjem. Boravkom u vrtiću “Giovanni Falcone” sudionici će vidjeti drugačije pristupe u radu, upoznat se s rezultatima projekata, a u razgovorima će povećati svoje kompetencije za rad s djecom s jezičnim i kulturnim teškoćama. Edukacijom, „Umjetnost kao terapija: samoizražavanje I posebne potrebe u likovnom obrazovanju“ sudionici će spoznati moć vizualnih umjetnosti te načine primjene umjetnosti u radu s djecom s posebnim potrebama. Naučit će kako likovne tehnike prilagoditi potrebama djece s teškoćama u komunikaciji kako bi se ona bolje integrirala, usvojila socijalne kompetencije te uključila u svakodnevne aktivnosti s vršnjacima. Ravnatelji i voditelji obrazovnih ustanova imaju ključnu ulogu u kreiranju kulture vrtića. Kako bi ustanova bila uspješna, vodstvo ustanove i odgojno-obrazovni djelatnici moraju ostvarivati suradnju s dionicima odgojno-obrazovnog procesa, obiteljima, zajednicom i drugim dionicima radi povećanja postignuća kod djece te participacije djece iz drugih kultura i djece s teškoćama u jezičnoj i kulturnoj uključenosti. Kroz tečaj „Obrazovni menadžment i vodstvo škole“ sudionici će upoznati područje obrazovnog menadžmenta, način donošenja odluke, postupanja u kriznim situacijama, upoznati praksu drugih zemalja članica EU i sl. Tečajem „Suočavanje s raznolikošću: Inkluzivne obrazovne strategije za učenike s manje mogućnosti.“ sudionici će dobiti nova znanja za rad s djecom s teškoćama u jezičnoj i kulturnoj uključenosti. Sudionici će biti senzibilizirani za rad s različitim kulturama te spoznati kako se boriti protiv isključivanja marginaliziranih skupina.</p>
<p>Očekivani ishodi projekta</p>	<p>Upoznavanjem s primjerima dobre prakse, sustavima i oblicima europske dimenzije u odgoju sudionici mobilnosti će unaprijediti kompetencije korištenja stranog jezika, unaprijediti interkulturalnu svijest te povećati razinu osobnog samopouzdanja.</p> <p>Edukacijom u interkulturalnom okruženju omogućit će se bolje razumijevanje primarnog podučavanja, proširit će se i nadograditi prethodno stečena znanja, a odgojno-obrazovni djelatnici steći će uvid u alate i nove pristupe u odgoju u multikulturalnim i etnički raznolikim grupama djece.</p> <p>Predviđenim aktivnostima projekta će se unaprijediti komunikacijske vještine I sposobnost javnog govorništva svih sudionika mobilnosti.</p> <p>Očekuje se da će po povratku s mobilnosti sudionici aktivnosti znati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunicirati i prezentirati u radu s kolegama, stručnom javnošću, djecom i roditeljima - dizajnirati različite aktivnosti prema potrebama djece u različitim odgojnim skupinama - koristiti različite vrste igara u odgoju i učenju - uključivati djecu iz različitih kultura u redovni odgojno-obrazovni rad - upotrijebiti inovativne metode rada s djecom s jezičnim teškoćama - integrirati umjetničke tehnike u rad s djecom s posebnim potrebama - izraditi planove rada (samo za rukovodeće osoblje)

<p>Evaluacija i način korištenja rezultata vrednovanja</p>	<p>Evaluirati će se segmenti projekta od pripremnih sastanaka do povratka s mobilnosti ne bi li se ustanova još bolje pripremila za buduće projekte i potaknula još veći broj mobilnosti u svrhu profesionalnog razvoja svojih djelatnika. Evaluacija učinaka projekta vršiti će se prema izrađenom protokolu projektnoga tima, a provoditi će se sa sudionicima mobilnosti, prije početka i nakon završetka iste te učinka projekta na samu ustanovu.</p> <p><u>Evaluacija za sudionike:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - evaluacija očekivanja od izabranih tečajeva/ job shadowing prije mobilnosti: očekivan broj novih kompetencija, očekivane kompetencije (prije odlaska na mobilnost sudionici će ispuniti upitnik u kojem će navesti što očekuju od edukacije na koju odlaze) - evaluacija pripremnih aktivnosti (nakon provedenih pripremi aktivnosti, sudionici će evaluirati korisnost i jasnoću istih) - evaluacija stečenih znanja i kompetencija nakon mobilnosti: mogućnost primjene novih metoda učenja i novih vještina, korištenja novih tehnologija u obrazovanju i poslovanju, jezične i prezentacijske kompetencije, motivacija za nastavak profesionalnog usavršavanja (nakon povratka s mobilnosti sudionici će dobiti upitnike s pitanjima iz navedenih područja, a na koja će trebati dati odgovore) - usmena evaluacija sa svakim od sudionika: tim za provedbu projekta će u usmenom razgovoru sa sudionicima saznati kakav je njihov dojam o kvaliteti usavršavanja na kojoj su bili te korisnosti znanja za njihov budući rad. <p><u>Evaluacija učinka za ustanovu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - praćenje broja zaposlenika koji se nakon osposobljavanja priključuju u rad s djecom koja imaju poteškoće u jezičnoj i kulturološke uključenosti s vršnjacima - kvalitativna evaluacija promjena u Godišnjem planu i kurikulumu ustanove - praćenje povećanja uspostavljenih kontakata s mogućim novim projektnim partnerima iz Europe - evaluacija utjecaja stečenih znanja i kompetencija na ostale zaposlenike - praćenje povećava li se interes za sudjelovanjem u projektima od strane zaposlenika (izvan projektnog tima ovog projekta). <p>Rezultati evaluacije koristiti će se prilikom odlučivanja o budućim projektima, odabiru partnera, mogućnostima proširivanja projektnog tima.</p>
---	---

Projekti koji promiču zdrav način života

ŠUMSKI VRTIĆ

Obilježja projekta: Osigurava učenje djece u prirodnom okruženju

Cilj: Zadovoljiti potrebu djeteta za kretanjem i igrom, osigurati uvjete za dobrobit

djeteta te omogućiti usvajanje novih i unaprjeđivanje već postojećih znanja, vještina, vrijednosti i stavova o prirodi i održivom razvoju u autentičnom prirodnom okruženju.

Zadaće:

- utjecaj na razvoj svijesti djeteta o dobrobiti svakodnevnog boravka u prirodi
- utjecaj na razvoj svijesti djeteta o pravu na život u zdravom okolišu
- organizirani odlasci i boravci u šumi 1 – 2 puta tjedno
- razvoj ekoloških znanja, vrijednosti i kompetencija
- briga o okolišu
- stvaranje pozitivne slike o sebi (zadovoljstvo trenutnom aktivnošću i svojom ulogom u njoj, razvoj osobnih potencijala) i razvoj osobnog i socijalnog identiteta; razvoj pozitivnih osobina ličnosti: emocionalna stabilnost, otvorenost, ustrajnost, upornost, odgovornost, poštenje, pravednost, hrabrost, optimizam, samopouzdanje, tolerancija, asertivnost, empatija...
- razvijanje socijalnih kompetencija/vještina: komunikacijske vještine, upravljanje emocijama, interpersonalni odnosi, rješavanje problema, izgradnja samosvjesnosti, poticanje samovrednovanja, razvoj kritičkog mišljenja, iskustvo suradnje, poštovanja i tolerancije, spremnost na timski rad
- ostvarivanje prava na izbor aktivnosti i preuzimanje inicijative u ostvarivanju sadržaja
- razvijanje uloge aktivnoga građanina: odgovorno ponašanje prema sebi i drugima, moralna odgovornost, razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti, osjećaj zadovoljstva u suradničkim interakcijama i aktivnostima
- boravak u šumi potiče razvoj novih projekata i područja istraživanja: razvoj novih igara i drugačijih interesa: šumski bonton, hotel za kukce, očuvanje prirodnih resursa: Bara Lokvica i Mistraž...

Mjesta provedbe:

PPO Drenova: 2 odgojne skupine

PROJEKT ZDRAVE PREHRANE

Cilj:

Pravilnom, kvalitetnom, raznovrsnom i kontroliranom prehranom prvenstveno zaštititi zdravlje djece, poticati njihov optimalni rast i razvoj te pridonijeti stjecanju pozitivnih prehrambenih navika od najranije životne dobi.

Prehrana djece u dječjem vrtiću temelji se na dobro planiranim, raznovrsnim, energetski izbalansiranim te estetski osmišljenim obrocima. Od 1986. godine kada je potpisan prvi ugovor sa tadašnjim ZZZZ Rijeka, intenzivnije se pristupilo uvođenju zdravijih namirnica. Uvedene su: raznovrsne žitarice (pšenične klice, zobene pahuljice, proso), mahunarke (leća, slanutak), maslinovo ulje, sezonsko voće i povrće.

Planiranje prehrane djece predškolske dobi temeljiti će se sukladno Izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjem vrtiću (NN 121/07).

Zadace:

- Izrada Jelovnika DV Rijeka dva puta godišnje (Jelovnik jesen- zima, proljeće- ljeta)
- Izrada Jelovnika za djecu u dobi od 6-12mj, (Jelovnik jesen- zima, proljeće- ljeta)
- Izrada Jelovnika za djecu u dobi od 12mj do polaska u školu (Jelovnik jesen- zima, proljeće- ljeta)
- Planiranje prehrane djece u specifičnim uvjetima: proslava dječjih rođendana, izleti, zimovanja
- Prilagodba postojećeg jelovnika prema zdravstvenim potrebama djeteta
- Provoditi kontinuiranu edukaciju odgojitelja, kuhara, ekonoma i ostalih zaposlenika
- Provoditi edukaciju roditelja

Pravilnom prehranom utjecati na smanjenje pretilosti, neuhranjenosti i pojave karijesa.

Nositelji

Odgojitelji, kuhari, ekonomi, zdravstvene voditeljice i nutricionisti NZZJZ Rijeka

Način ostvarivanja

- Tjedna izmjena Jelovnika (četiri tipa)
- Implementacija HACCP sustava
- Suradnja s NZZJZ PGŽ (mikrobiološka i kemijska analiza hrane, ispitivanje energetske i prehrambene vrijednosti cjelodnevnih obroka)

Svakodnevno djeci omogućavamo:

- uravnoteženu prehranu kroz 4 obroka (dva glavna obroka i dva međuobroka)
- prednost dajemo svježim i sezonskim namirnicama
- kontinuirano potičemo djecu na usvajanje pravilnih prehrambenih navika
- koristimo umjereno masnoće i slastice
- potičemo djecu na dovoljno uzimanje vode i nezaslađenih napitaka

Vrijeme ostvarivanja- Vremenik

Svakodnevno tijekom pedagoške godine.

Način vrednovanja

- 4xgodišnje uzimaju se cjelodnevni obroci na kemijsku analizu i sadržaj prehrambenih tvari te učešće prehrambenih tvari u ukupnoj energetske vrijednosti uzorkovanog obroka
- 4xgodišnje praćenje mikrobiološke čistoće obroka i posuđa
- antropometrijsko mjerenje visine i težine djece tijekom pedagoške godine

PROJEKT UNAPREĐENJA ORALNOG ZDRAVLJA DJECE

Dječji vrtić Rijeka u suradnji sa NZZJZ PGŽ uključio se u provedbu Projekta Unapređenje oralnog zdravlja djece i mladih u PGŽ, s ciljem promicanja stvaranja navike četkanja zuba.

Projekt se provodi u DV Rijeka od 2013. godine.

Cilj :

Promicati važnost brige o oralnom zdravlju kod djece.

Pravilnom i uravnoteženom prehranom, s niskim udjelom unosa šećera te primjenom zdravih međuobroka, utječemo na unapređenje oralnog zdravlja kod djece.

Poticati provođenje zdravih dječjih rođendana (bez slatkiša i grickalica), dovoljno uzimanje vode i nezaslađenih napitaka.

Zadaće :

- Provoditi edukaciju djece o pravilnoj prehrani
- Provoditi edukaciju djece i odgojitelja o važnosti održavanja oralne higijene

Nositelji:

Djeca, roditelji, odgojitelji, zdravstvene voditeljice, kuhari i vanjski suradnici.

Način ostvarivanja

- Četkanje zuba u skupinama gdje za to postoje uvjeti
- Promocija pravilne prehrane
- Suradnja sa roditeljima
- Suradnja s NZZJZ PGŽ
- Suradnja s Medicinskim fakultetom u Rijeci

8. Posebni programi

POSEBNI PROGRAM ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Posebni programi za djecu s teškoćama u razvoju u Dječjem vrtiću Rijeka ostvaruju se na temelju Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe i ostalih dokumenata relevantnih za područje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Vizija Dječjeg vrtića Rijeka je biti ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja prepoznatljiva po visokokvalitetnoj inkluzivnoj praksi i promociji vrijednosti inkluzije u zajednici.

Temeljne pretpostavke na kojima se zasniva rad s djecom teškoćama u razvoju odnose se na dostupnost različitih aktivnosti i materijala te stvaranje prilika za učenje u okruženju u kojem dijete svakodnevno boravi, uključenost kojom se osigurava sudjelovanje svakog djeteta u svim aktivnostima uz njegovanje osjećaja pripadanja i razvijanja pozitivnih socijalnih odnosa i prijateljstava.

Prva skupina za djecu s cerebralnom paralizom otvorena je 1976. godine, od 1991. godine se provodi poseban program za djecu s intelektualnim teškoćama a od 1992. godine poseban program za djecu s poremećajima iz spektra autizma.

Nositelji programa:

U provođenju programa sudjeluju edukacijski rehabilitator – odgajatelj, odgajatelj predškolske djece i fizioterapeut, a uz podršku stručnog suradnika psihologa, logopeda, pedagoga te zdravstvenog voditelja. Timskom procjenom, praćenjem i planiranjem razvojnih zadaća osigurava se poticajno okruženje za rast i razvoj te socio-emocionalnu dobrobit djeteta.

Cilj posebnog programa za djecu s teškoćama u Dječjem vrtiću Rijeka je osigurati uvjete koji će djeci s teškoćama omogućiti optimalni razvoj njihovih sposobnosti uz naglasak na usvajanje novih znanja, vještina, vrijednosti i stavova, odnosno kompetencija.

U ostvarivanju odgojno-obrazovnog rada naglasak je na maksimalnoj povezanosti i integraciji odgojno-obrazovnih i rehabilitacijskih sadržaja te individualizaciji procesa sukladno potrebama i sposobnostima djeteta. Zadaća programa je razvijanje i unaprjeđivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala djeteta te poticanje komunikacijskih vještina. Kako bi se postiglo okruženje koje omogućava provođenje aktivnosti prilagođenih dobi i sposobnostima djece djelatnici raznim prilagođenih poticajima stvaraju uvjete za učenje igrom u kojoj djeca usvajaju različite vještine i znanja.

Djeca uključena u poseban program aktivni su sudionici odgojno-obrazovnog procesa u ustanovi i svih **javnih i kulturnih događanja u javnosti** pa tako redovito sudjeluju u obilježavanju svih važnijih manifestacija i događanja, od kojih se ističe dugogodišnje sudjelovanje na Festivalu stvaralaštva i postignuća djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom, Sportskim igrama za djecu s teškoćama

u razvoju, obilježavanju Svjesnosti dana o autizmu, Festivalu znanosti, utrci „Homo si teć“, Olimpijski festival dječjih vrtića Grada Rijeke i dr.

Suradnja roditelja i vrtića vrlo je važan preduvjet optimalnog razvoja i odgoja djeteta te se velika pažnja pridaje različitim oblicima suradnje čiji su nositelji svi djelatnici uključeni u provođenje posebnog programa. Tijekom cijele pedagoške godine roditelju su dostupni savjetodavni i savjetodavno-tretmanski rad, edukativna predavanja, uključivanje roditelja u neposredan odgojno obrazovni rad, potpora roditeljima u provedbi individualnog plana podrške za dijete kod kuće, zajedničke radionice, druženja te grupe podrške roditeljstvu. S tim se ciljem od 2014. godine kontinuirano u Dječjem vrtiću Rijeka provodi program radionica „Rastimo zajedno Plus“. Ciklus od jedanaest radionica provode posebno educirani voditeljski timovi stručnjaka za podršku ranom razvoju (edukacijski rehabilitatori i psiholog), a roditeljima se tako pruža podrška u suočavanju s izazovima roditeljstva djeteta s teškoćama u razvoju i promiče osobni rast i razvoj roditelja i djeteta.

Kontinuirano ulaganje u **profesionalni razvoj djelatnika** u skladu sa suvremenom praksom uz poštivanje načela multidisciplinarnosti doprinijelo je razvoju visokokvalitetne odgojno-obrazovne prakse koja je prepoznata od strane visokoškolskih ustanova. Tijekom godine redovito se provodi praksa studenata Učiteljskog i Medicinskog fakulteta iz Rijeke te Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta iz Zagreba.

PROGRAM „U BOLNICI NISI SAM“

Obilježja programa

Odgojno-obrazovni rad vrtića pri Dječjoj Bolnici Kantrida temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji, a temeljno ishodište programa čini Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Cilj Programa je promicanje i primjena humanizacije bolničkog smještaja i liječenja djece, kao i nastojanja da djeca unatoč hospitalizaciji imaju uvjete za očuvanje i unapređenje svog tjelesnog, psihomotornog i socijalnog razvoja.

Namjena programa

Program je namijenjen hospitaliziranoj djeci rane i predškolske dobi (do polaska u osnovnu školu) kojim djeci osiguravamo kvalitetan proces igre, odgoja i učenja. Provodi se u prostoru vrtića, igraonice i unutar bolničkih odjela uvažavajući zdravstveno stanje, mogućnosti i potrebe svakog pojedinog djeteta.

Nositelji programa

Program provode tri odgojitelja djece rane i predškolske dobi.

Način ostvarivanja programa

Dnevno trajanje programa je od 10,30 h – 18,00 h s fleksibilnim izmjenama smjena tri odgojitelja u prostoru vrtića i na odjelima, ovisno o broju hospitalizirane djece.

Organizacija provedbe programa prilagođava se potrebama djece i obitelji tijekom liječenja, osiguravajući pritom uvjete za cjelovit razvoj i učenje djece.

Vrednovanje

Samovrednovanje i vrednovanje polazna je osnova za procjenu kvalitete rada i unošenja promjena s ciljem unaprjeđenja prakse. Načini provođenja samovrednovanja i vrednovanja su: vođenje pedagoške dokumentacije odgojne skupine, izrada i prezentacija polugodišnjeg i godišnjeg izvješća o radu, dokumentiranje odgojno – obrazovnog rada, provođenje refleksija i samorefleksija te kontinuirano stručno usavršavanje.

9. Razvijanje partnerstva s roditeljima

Suradnja i građenje profesionalnih odnosa među djelatnicima vrtića i roditeljima predstavlja put prema:

- razvoju partnerstva u podržavanju kvalitetne komunikacije usmjerene na dobrobit djeteta
- rješavanju problema vezanih za odgoj i razvoj
- poticanju aktivnog sudjelovanja roditelja u realizaciji programa vrtića
- osnaživanju roditeljske kompetencije stjecanjem znanja i vještina potrebnih za odgoj djece.

Partnerstvo s roditeljima predstavlja proces konstantne refleksije, ispitivanja, rasprava te evaluacija unutar zajednice vrtića i roditelja.

Jedno od mjerila kvalitete ustanove je mogućnost i način sudjelovanja roditelja u radu i organizaciji predškolske ustanove.

Roditelji imaju pravo tražiti i dobiti informacije i/ili stručne savjete vezane uz djetetov rast i razvoj, odgojne postupke, aktivnosti u skupini i dr. te sudjelovati u djetetovom životu u vrtiću.

Razmjenom i prezentiranjem primjera dobre prakse i iz ovoga područja, planiramo proširiti ovaj način roditeljskog utjecaja na život i rad u vrtiću.

S druge strane, osnažujemo roditeljske kompetencije i promičemo pozitivno roditeljstvo. U planiranju unaprjeđenja suradnje s roditeljima kao partnera u odgojno-obrazovnom procesu uvažavamo činjenicu da suvremene društvene promjene postavljaju pred roditelje nove izazove u ispunjavanju roditeljskih odgovornosti. Promjene se odnose na razumijevanje prirode djeteta, uloge roditelja i procesa socijalizacije. Prepoznajući važnost i zahtjevnost suvremenog roditeljstva, Vijeće Europe (kao organizacija koja promiče i štiti ljudska prava) izradilo je dokumente čija je namjera podržati roditelje u nošenju sa spomenutim izazovima. Najvažniji dokument je "Preporuka Odbora ministara državama članicama o politici potpore pozitivnom roditeljstvu". Ovi dokumenti predstavljaju poticaj i prilog stvaranju novog razumijevanja roditeljstva te novih standarda podrške roditeljstvu u Europi. Određenje roditeljstva u najboljem interesu djeteta temelji se na 4 skupa roditeljskih ponašanja koja su vezana uz razvojne potrebe i prava djeteta (Pečnik, 2007):

- a) Brižno, njegujuće, osjetljivo ponašanje odgovara na djetetovu potrebu za emocionalnom toplinom i pruža "sigurnu bazu".
- b) Pružanje strukture i usmjeravanja djetetu daju osjećaj sigurnosti i predvidivosti te mu omogućuju razvoj osobne i društvene odgovornosti.

- c) Uvažavanje djetetove osobnosti odgovara na potrebu i pravo djeteta da ga se vidi, čuje i poštuje kao osobu.
- d) Osnaživanje se odnosi na omogućavanje jačanja djetetovog osjećaja kompetentnosti, osobne kontrole i djelotvornosti.

Spomenuta roditeljska ponašanja podupiru zadovoljavanje temeljnih psiholoških potreba djeteta – za povezanošću, kompetentnošću i autonomijom (Grolnick i sur., 1997). UN Konvencija o pravima djeteta ističe i pravo roditelja na podršku u ispunjavanju roditeljskih odgovornosti. Spomenuta Preporuka Vijeća Europe stoga poziva odgojno-obrazovne institucije da se osiguraju potrebni uvjeti i podrška roditeljstvu u vidu partnerskog, neosuđujućeg i nestigmatizirajućeg pristupa roditeljima i djeci.

Ove će se godine partnerstvo s roditeljima graditi tražeći optimalne načine suradnje i sudjelovanja roditelja u izmijenjenim uvjetima respektirajući propisane epidemiološke mjere. Ispitivanje stavova roditelja o igri na otvorenom, rizicima koje igra donosi i obiteljskim navikama provođenja aktivnog vremena na otvorenom bit će polazište za kreiranje savjetodavnih i edukativnih oblika suradnje s roditeljima.

Svi predviđeni programi realizirat će se u skladu s važećim Uputama Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Hrvatske i Primorsko –goranske županije. Ako važeće mjere to budu nalagale, svi oblici suradnje s roditeljima odvijat će se u online okruženju sudjelovanjem u projektu Vrtić kod kuće (Na mrežnoj stranici Dječjeg vrtića Rijeka i istoimenoj Facebook grupi za roditelje i odgojitelje DV Rijeka).j

10. Sigurnosno zaštitni i preventivni programi

U našem se vrtiću SZP-programi provode pod nazivom „**Sigurni i sretni**“.

Cilj:

- Zaštita sigurnosti i zdravlja djece, poticanje samozaštitnog odgovornog ponašanja i svjesnog izbjegavanja rizika, osnaživanje djeteta za sigurno ponašanje
- Afirmacija potencijala djeteta i izgrađivanje osobe koja poštuje ljudska prava i humane vrijednosti

Sigurnost djece kao profesionalna obveza zaposlenika regulirat će se funkcionalnim mjerama sigurnosti, usklađenima sa zakonskom regulativom, posebnostima ustanove i programskim okvirom. Bitne zadaće odgojno obrazovnog rada planirat će se, ostvarivati i valorizirati u skladu s Konvencijom o dječjim pravima.

Ciljevi ovoga programa ostvarivat će se na nekoliko razina:

ODGAJATELJI:

- timskom suradnjom odgajatelja i stručnih suradnika utvrditi rizike i procijeniti postojeću situaciju obzirom na sigurnost djeteta u vrtiću;
- u okvirima stručnog usavršavanja odgajatelja dati prednost temama koje su usklađene s ciljevima ovoga Programa;
- uključiti odgajatelje u izradu protokola postupanja u rizičnim situacijama

DJECA:

- Kroz odgojno obrazovne sadržaje i projekte poticati kod djece:
  - razvoj pozitivne slike o sebi,
  - vještine samozaštite i odupiranja nasilnom ponašanju,
  - svijest o dječjim pravima,
  - usvajanje zdravih stilova života,
  - društveno odgovorno ponašanje i sl.

RODITELJI:

- informirati roditelje o sigurnosno zaštitnim programima u dječjem vrtiću, utvrđivati prava, obaveze i odgovornosti svih sudionika;
- pružati podršku i jačati roditeljske kompetencije u području odgoja i poticanja dječjeg razvoja, s ciljem sigurnog i sretnog odrastanja (uključivati roditelje u neke odgojno obrazovne sadržaje s djecom, održavati edukativne - tematske radionice i predavanja za roditelje, organizirati individualni savjetodavni rad i sl.)

KOORDINATORI PROGRAMA:

- međusobno povezivati sve relevantne nositelje Programa
- izraditi plan i zadaće po radnim grupama o protokolima postupanja u redovnim i u rizičnim situacijama
- surađivati s radnim grupama, objedinjavati izrađene protokole i osiguravati njihovu dostupnost svim zaposlenicima
- pratiti primjenu donesenih protokola, usklađivati ih sa zakonskom regulativom, surađivati s ravnateljicom DV-a Rijeka, voditi računa o poštivanju dogovorenih rokova i sl.
- surađivati s vanjskim institucijama i suradnicima
- valorizirati Program kroz izvješća i rasprave na sastancima radnih grupa i na sastancima koordinatora programa

FIZIČKA SIGURNOST DJETETA:

- utvrđivati jasna pravila u vezi dovođenja djeteta u vrtić i dolaska po dijete (utvrđeno Ugovorom) i pratiti pridržavanje istih

- utvrđivati jasna pravila s aspekta fizičke sigurnosti djece u vrijeme njihova boravka izvan vrtića, u šetnjama, posjetama, na izletima, zimovanjima i ljetovanjima: broj odraslih osoba u pratnji, izbor prijevoznika uz suglasnost roditelja...

POSTUPANJE U RIZIČNIM SITUACIJAMA:

- protokol postupanja kod uočavanja vidljivih tragova fizičkog zlostavljanja na djetetu;
- protokol postupanja pri evakuaciji djece kod opasnosti od požara ili potresa

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DJETETA:

- protokol postupanja u slučaju povreda i pružanje prve pomoći
- protokol postupanja pri epidemiološkoj indikaciji
- protokol postupanja kod pojave bolesti djeteta
- standardi higijene i čistoće unutaršnjeg i vanjskog prostora vrtića

PSIHOSOCIJALNE MJERE ZAŠTITE:

- protokol postupanja kod sumnje na zanemarivanje i/ili zlostavljanje djeteta
- hodogram pedagoške opservacije
- mjere postupanja s djetetom koje iskazuje neke od agresivnih oblika ponašanja
- mjere postupanja u slučaju neprimjerenog seksualnog ponašanja djece
- sprečavanje zloupotrebe vizualnog materijala snimljenog u vrtiću (fotografija djece i video snimki)

S obzirom na epidemiološku situaciju izrađene su **Upute za roditelje** o dovođenju djece u vrtić.

Upute za roditelje - dolazak djece u vrtić

Dolazak u vrtić djeteta – dosadašnjeg polaznika jaslica/vrtića

- Roditelji su dužni izmjeriti tjelesnu temperaturu djetetu svaki dan prije dolaska u vrtić, evidentirati vrijednost u bilježnicu koju će donijeti na uvid odgojitelju. U slučaju povišene tjelesne temperature i pojave ostalih simptoma zarazne bolesti, roditelj ne smije dovesti dijete u vrtić, već se telefonski javlja odgojitelju.
- Prilikom ulaska u vrtić potrebno je poštivati pravilo međusobnog razmaka od minimalno 1,5 metra.
- Roditelj dovodi dijete u vrtić do 8:30 sati.
- Dijete u vrtić dolazi u pratnji samo jedne odrasle osobe (roditelja ili druge osobe).
- Ukoliko vrtić nema alternativni ulaz preko terase i roditelj ulazi u vrtić, roditelj s djetetom dolazi do garderobe gdje ono obuva papuče, skida jaknu te pere ruke sapunom i vodom prije ulaska u sobu dnevnog boravka.

- Roditelj obavezno mora imati masku, u protivnom ne može ući u prostor vrtića. Maska se mora nositi pravilno, tako da pokriva nos i usta.
- Prilikom ulaska u vrtić, dijete i roditelj prelaze preko dezinfekcijske podloge (dezbarijere) te roditelj dezinficira ruke pripremljenim dezinficijensom.
- Roditelji se ne zadržavaju u prostorima vrtića te izbjegavaju fizički kontakt (bliski kontakt) s drugom djecom, roditeljima i djelatnicima vrtića (ukoliko to nije nužno potrebno). Prolaskom kroz hodnike poštuje se pravilo desne strane.
- Ne preporuča se duža izravna komunikacija roditelja i odgajatelja. Preporuča se komunikacija elektroničkom poštom ili telefonskim putem.

Dolazak u jaslice/vrtić novoupisanog djeteta

- Roditelji su dužni izmjeriti tjelesnu temperaturu djetetu svaki dan prije dolaska u vrtić, evidentirati vrijednost u bilježnicu koju će donijeti na uvid odgojitelju. U slučaju povišene tjelesne temperature i pojave ostalih simptoma zarazne bolesti, roditelj ne smije dovoditi dijete u vrtić, već se telefonski javlja odgojitelju.
- Prilikom ulaska u vrtić potrebno je poštivati pravilo međusobnog razmaka od minimalno 1,5 metra.
- U vrijeme prilagodbe, roditelj dovodi dijete u vrtić od 9:00 sati nadalje, prema prethodnom dogovoru s odgojiteljem.
- Dijete u vrtić dolazi u pratnji samo jednog roditelja.
- Roditelj obavezno mora imati masku, u protivnom ne može ući u prostor vrtića. Maska se mora nositi pravilno, tako da pokriva nos i usta.
- Prilikom ulaska u vrtić, dijete i roditelj prelaze preko dezinfekcijske podloge (dezbarijere) te roditelj dezinficira ruke pripremljenim dezinficijensom.
- Roditelj s djetetom dolazi do garderobe i priprema dijete i sebe (stavlja nazuvke ili drugu odgovarajuću obuću) za ulazak u sobu dnevnog boravka odgojne skupine. Odgojitelj evidentira ime i prezime roditelja, vrijeme dolaska i odlaska iz skupine.
- Za vrijeme prilagodbe, u prostoru odgojne skupine u pravilu boravi jedan roditelj, najviše dva, poštujući ranije navedene protuepidemijske mjere (maska za lice, dezinfekcija, fizički razmak). *Upute za sprječavanje i suzbijanje epidemije covid-19 vezano za rad predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola u pedagoškoj 2020./2021. godini* Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo od 24. kolovoza 2020. godine predviđaju boravak roditelja u odgojnoj skupini u trajanju od oko 15 minuta, poštujući individualne potrebe djeteta. Ukoliko odgojna skupina boravi na terasi/dvorištu, u vrijeme prilagodbe moguć je i vremenski dulji period boravka roditelja (s maskom za lice). Ukoliko roditelj nije u mogućnosti boraviti uz dijete za vrijeme prilagodbe, djetetu se omogućuje boravak sukladno potrebama rada roditelja.

11. Profesionalni razvoj djelatnika

Stručno usavršavanje djelatnika odvija se na nekoliko razina:

1. Unutar Centara predškolskog odgoja - oblici i sadržaji stručnog usavršavanja dovode se u vezu s planiranim bitnim zadaćama Centara, odnosno Podcentara i trenutnim potrebama koje se pojavljuju tijekom godine.
2. Stručno usavršavanje na razini DV Rijeka – detaljno se opisuje u Katalogu stručnog usavršavanja DV Rijeka koji je dostupan na web stranici vrtića i u zbornicama svih podcentara. Organiziraju se i provode ona stručna usavršavanja koja su se unutar Centara dokazala kao primjerena, kvalitetna i korisna, a čiji su nositelji stručni djelatnici Dječjeg vrtića Rijeka. Uz ovo se organiziraju i stručna usavršavanja za djelatnike pozivajući vanjske suradnike.
3. Stručno usavršavanje izvan DV Rijeka - kontinuirano uključivanje u rad stručnih skupova čiji je organizator Agencija za odgoj i obrazovanje, a prema Katalogu stručnog usavršavanja na www.azoo.hr.

Umrežavanje, odnosno povezivanje djelatnika iz različitih Centara i Podcentara u proces vrednovanja odgojno-obrazovne prakse po indikatorima kvalitete odgojno-obrazovnog rada i sastanci na kojima se refleksijom analizira i promišlja vlastita praksa strategija je prema viziji u kojoj svaki stručni djelatnik Dječjeg vrtića Rijeka pripada jednoj od zajednica učenja u kojoj će ostvarivati vlastiti profesionalni razvoj.

Učenje na primjerima dobre prakse jedan je oblika koji se promovira. Prvoga tjedna mjeseca travnja održava se stručna manifestacija pod nazivom Tjedan dobre odgojno-obrazovne prakse Dječjeg vrtića Rijeka u kojem stručni djelatnici, jedni za druge, pripremaju prezentacije, radionice, interaktivne šetnje, okrugle stolove i panel- diskusije što daje dobar uvid u najbolja postignuća.

Proces unapređivanja stažiranja i mentorstva u Dječjem vrtiću Rijeka dio je razvoja kulture vrtića kao zajednice učenja u kojoj refleksivna praksa i mentorstvo imaju značajnu ulogu u profesionalnom razvoju. Mentorstvo shvaćamo kao strategiju učenja odraslih koja se zasniva na odnosu, a s ciljem promicanja i podržavanja svjesnosti pojedinca, unapređenju njegove prakse i procesa učenja.

Jedno od polazišta za proces promjena pokrenutih u DV Rijeka s ciljem unapređivanja procesa stažiranja i mentorstva su rezultati istraživanja (L. Jurčić, DV Rijeka, 2014.) provedenog na uzorku od 68 odgojitelja pripravnika iz Primorsko-goranske, Ličko-senjske i Istarske županije. Analizom dobivenih rezultata i diskusijom izdvojili smo nekoliko područja koje smo prepoznali značajnima za unapređenje : pripravnici tijekom stažiranja ne dobivaju jasne povratne informacije o svom radu, 51% pripravnika procjenjuje da im nisu potrebna stručna usavršavanja, kod više od polovice ispitanih pripravnika postoji iskustvo da članovi povjerenstva za praćenje stažiranja od pripravnika očekuju kvalitetniju i suvremeniju odgojno-obrazovnu praksu od one koja se inače provodi u tom vrtiću, pojedini članovi povjerenstva za praćenje stažiranja daju pripravniku oprečne povratne informacije o njegovom radu u čak 39 % ispitanih odgojitelja. Temeljem

ovih rezultata definirali smo cilj programa, a to je utvrditi kompetencije odgojitelja mentora i program njihova usavršavanja.

Postavljeni ishodi modela unaprjeđivanja mentorstva u DV Rijeka usmjereni su k razvoju mentora kao „artikuliranog praktičara“ (Takanishi, 1980.) koji uz znanja o dječjem razvoju i načinu učenja te provođenja kvalitetne odgojno-obrazovne prakse, ima sposobnosti artikulirati svoje znanje, vještine i iskustvo te tako biti ne samo dobar model pripravniku, nego facilitator njegova razvoja i učenja. S obzirom na to da se mentorstvo zasniva na sadržaju i odnosu, drugi aspekt modela posvećen je promicanju kvalitetnog i produktivnog partnerskog odnosa mentora i pripravnika. On sadržava kreiranje vodećih načela razvoja odnosa na koje se oba partnera obavezuju (poštenje, iskrenost, otvorenost za nove ideje, inicijativnost, razmjena konstruktivnih povratnih informacija), uspostavljanje redovitih i strukturiranih sastanaka mentora i pripravnika čija je tema razvoj njihova odnosa, a očekivani ishod uspostavljanje ravnoteže između pružanja podrške i izazova neophodnih za razvoj. U rasponu od izoliranih susreta čiji je povod neka specifična situacija, do formalnih i strukturiranih programa čija je svrha ostvarivanje institucionalnih i osobnih ciljeva, širok je prostor za pomicanje u jednom ili drugom smjeru, a s ciljem razvoja dobre komunikacije i zdravog odnosa.

Profesionalni razvoj stručnih djelatnika ove će se godine, a u skladu s epidemiološkim uputama, bazirati na kontinuiranim zajednicama učenja i refleksivnim grupama odgojitelja svakog PPO-a. Cilj je ovih grupa kontinuirana analiza i uvođenje promjena u praksu, a predviđaju se sljedeći ključni koncepti :

- istraživanje vrijednosti, stavova i implicitne pedagogije stručnih djelatnika koji snažno utječu na odgojno-obrazovnu praksu
- suradnja i dijalog sustručnjaka uvažavajući različite perspektive percipiranja prakse npr. dječje igre, potencijala vanjskog prostora, uloge odgojitelja i slično
- razmatranje slike o djetetu i njegovim kompetencijama i pravima u oblikovanju prostora za igru, odabira materijala i sredstava za igru
- analiza na koji način dizajn i prostorno –materijalno okruženje vanjskog prostora reflektira dječje interese, koje se vrste igara odvijaju i u čemu je njihova vrijednost, koliko ohrabruje različite vrste igara, koliko podržava interakciju dijete-dijete, dijete-odrasao i dijete-priroda
- analiza koliko materijali i sredstva za igru nude bogata iskustva, koji je potencijal tih materijala, sugeriraju li gotova rješenja ili potiču dijete na manipuliranje, kombiniranje, klasificiranje, konstruiranje...
- opservacija i analiza dječje igre s ciljem boljeg razumijevanja dječjeg razvoja i različitih teorija učenja i igara s ciljem osiguravanja što boljih uvjeta za dječje učenje
- razotkrivanje mogućih zapreka razvoja refleksivnog praktičara, poput: fokusiranja na ono što je lagodnije za odraslog, a ne na ono što je dobro za

dijete, anksioznost zbog mogućeg neuspjeha i kritika ili nedostatnih vještina potrebnih za reflektivnu praksu.

Slika 2: Gibbs, Ciklus refleksije, 1988.

12. Vrednovanje i samovrednovanje u vrtiću

Suvremeno koncipiran rani i predškolski odgoj i obrazovanje bazira se na humanističko-razvojnem pristupu i znanstvenim spoznajama o načinima učenja djece. Svrha mu je osigurati optimalne uvjete za uspješan odgoj i cjelovit razvoj svakog djeteta kako bi u potpunosti razvilo sve svoje potencijale, svoje vještine, sposobnosti učenja i druge kapacitete, te kako bi razvilo dostojanstvo, samopoštovanje i samopouzdanje. Jedna od temeljnih vještina koje bi dijete trebalo početi stjecati u najranijoj dobi jest naučiti kako dobiti ono što želi i treba, a da pri tom ne ugrozi potrebe i prava drugih u zajednici. Konvencija o pravima djeteta nalaže da svako dijete ima pravo na najbolje temelje u životu i obvezu odraslih da djeci osiguraju to pravo.

Kvaliteta sustava predškolskog odgoja i obrazovanja određuje se kao rezultat djelovanja niz subjektivnih i objektivnih čimbenika koji u sinergiji omogućuju uspješno zadovoljavanje potreba svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u ozračju prijateljskih i suradničkih odnosa uz stalnu tendenciju rasta. Predodžba vrtića kao zajednice subjekata koji uče, koji su stalni istraživači, zahtjeva kontinuirano

vrednovanje usmjereno na istraživanje, razumijevanje i usavršavanje odgojno-obrazovne prakse.

Dva su glavna pristupa vrednovanja kvalitete odgojno-obrazovnog sustava: eksterno (vanjsko) i interno (unutarnje), odnosno samovrednovanje. Smatramo da je vrednovanje, i vanjsko i unutarnje, nezaobilazan dio odgojno obrazovnog procesa, no posebno bismo se fokusirali na osnaživanje ustanova i svih njihovih članova, na osvještavanje važnosti i nužnosti unutarnjeg vrednovanja, jer upravo je to put prema mijenjanju pojedinca i cijele ustanove na bolje. Vrednovanje i samovrednovanje su nužni procesi sustavnoga i kontinuiranog praćenja, analiziranja i procjenjivanja kvalitete rada ustanove.

Definicija kvalitete odgojno-obrazovne prakse nije nepromjenjivo, statično pitanje sa samo jednim ispravnim odgovorom. Zahtjevi za kvalitetom temelje se na živoj razmjeni znanja, iskustava i sklonosti svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Iz navedenog proizlazi da je kurikulum odgojno-obrazovne ustanove neodvojiv od procesa učenja djece i odraslih, a ističe da je sukonstrukcija znanja moguća jedino u zajednici koja uči. Stoga jedan od kriterija vrednovanja i samovrednovanja sustava ranog i predškolskog obrazovanja, odnosno dječjih vrtića, treba ići u smjeru istraživanja, praćenja i osvještavanja te stalnog inoviranja postojeće prakse, radi unapređivanja dječjih vrtića i njihove transformacije u zajednice koje uče.

Kvalitetno vrednovanje i samovrednovanje je najmoćnije sredstvo za poticanje promjena na bolje, to je utvrđivanje trenutnog stanja, detektiranje problema i/ili dobre prakse, određivanje prioriteta, pronalaženje ideja za rješavanje problema i/ili unapređivanje prakse i utvrđivanje pozitivnih postignuća i njihovo osnaživanje.

Proces vrednovanja i samovrednovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju može obuhvaćati cjelinu odnosno ukupnost funkcioniranja sustava ili neke segmente ranog i predškolskog odgoja.

Postoji nekoliko načina/modela samovrednovanja i vrednovanja sustava predškolskog odgoja i obrazovanja od kojih je svaki primjenjiv ovisno o kontekstu ustanove.

U Dječjem vrtiću Rijeka samovrednovanje i vrednovanje se provodi u odnosu na Indikatore kvalitete koji su proizašli iz sustavnog praćenja područja djelovanja svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa.

Indikatori kvalitete odgojno – obrazovnog rada:

1. Okruženje za igru i učenje
2. Praćenje, planiranje i dokumentiranje
3. Interakcijsko-komunikacijski aspekt u radu s djecom
4. Strategije učenja

5. Timski rad
6. Suradnja s roditeljima
7. Profesionalni razvoj
8. Zdravlje i sigurnost
9. Indikatori kvalitete odgojno-obrazovnog rada u odnosu na djecu s teškoćama u razvoju

S ciljem procjene svakodnevne primjenjivosti Indikatora kvalitete formirane su zajednice učenja odgojitelja mentora, kao prepoznatih kvalitetnih praktičara. Na osnovu samoprocjene odgojitelja mentora i njihovih prijedloga definirani su Indikatori kvalitete koji se primjenjuju u samovrednovanju i vrednovanju odgojno-obrazovnog rada.

➤ Ključna područja vrednovanja (prijedlog prema M. Ljubetić, 2009):

1. Filozofija, stajališta i vrijednosti ustanove,
Jačanje kapaciteta ustanove da sama sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru,
2. Stil upravljanja u dječjem vrtiću, izgradnja zajedničke vizije te uloge čimbenika odgojno-obrazovnog procesa,
Razvijanje strategije angažmana, a ne kontrole,
3. Kvaliteta odnosa (na svim razinama u dječjem vrtiću i izvan njega) i načini rješavanja problema,
Podizanje razine kvalitete komunikacije, preuzimanje sve veće odgovornosti za kvalitetu odnosa, razvijati spremnost za timski rad, poticati uključenost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa,
4. Prostor i materijalno okruženje (materijalizacija odgojne filozofije dječjeg vrtića),
Oblikovanje prostorno-materijalnog okruženja za življenje i učenje koje omogućava komunikaciju i socijalnu interakciju djece i odraslih u dječjem vrtiću te omogućava: slobodu izbora, samostalnost, kretanje, kreativnost, vlastiti tempo učenju....
5. Zdravstveno-higijenski uvjeti rada i sigurnost,
Planiranje prehrane u skladu s preporukama stručnjaka, čistoću i urednost ustanove, sigurnost unutarnjih i vanjskih prostora ustanove te na provedbu sigurnosnih mjera,
6. Kurikulum predškolskog odgoja te učenje djece i odraslih,
Osvješćivanje, uvođenje promjena, analiza rezultata, praćenje, inoviranje, transformacija vrtića u zajednicu koja uči
7. Odnosi/partnerstvo obitelji, vrtića i lokalne zajednice
Shvaćanje roditelja i članova lokalne zajednice kao ravnopravnih partnera u odgoju i obrazovanju djece, djelatno uključivanje roditelja i svih čimbenika u sukonstrukciju vrtićkog kurikulumu,
8. Ljudski resursi,

Uočavanje elementa zadovoljstva poslom, procjenjivanje kompetentnosti u radu s djecom, roditeljima i kolegama te želju za kontinuiranim usavršavanjem.

9. Proces praćenja i vrednovanja,

Osvješčivanje dobrih i loših segmenata rada, zadovoljstvo kvalitetom rada, spremnost za prihvaćanje i iznošenje dobronamjernih primjedaba o radu, otvorenost ustanove za razgovor o kvaliteti, procjenjivanje osobnog doprinosa kvaliteti rada ustanove te elemente stavova o procesima vanjskog vrednovanja i samovrednovanja.

Pristupi, postupci i kriteriji vrednovanja ovise o svrsi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, ali i uvjetima u kojima se ostvaruje.

Kvalitetnim samovrednovanjem svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (ravnatelj, stručni djelatnici, djeca, roditelji, čimbenici lokalne zajednice) značajno bi se unaprijedila odgojno-obrazovna praksa u dječjim vrtićima.

Kooperativnim vrednovanjem (vanjskim i unutaršnjim) stekao bi se uvid u postojeće stanje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, detektirali postojeći problemi te utvrdili mogući pravci djelovanja u cilju unapređivanja sustava predškolskog odgoja.

Poticanjem samovrednovanja djece u svim odgojno-obrazovnim situacijama omogućili bi djeci osvješčivanje svojih djelotvornih/nedjelotvornih ponašanja i preuzimanje odgovornosti za vlastite izbore od najranije dobi.

Krajnji cilj vrednovanja i samovrednovanja dječjeg vrtića je utvrđivanje postojećeg stanja te jačanje kapaciteta ustanove da samu sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru, vodeći računa o stvaranju uvjeta za uspješno zadovoljavanje potreba i prava svih. U skladu s navedenim nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog u kojem će samovrednovanje i refleksije pojedinaca biti nadopunjene refleksijama svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Vrednovanje odgojno-obrazovnog rada i evaluacija zadaća provodit će se utvrđivanjem „startne pozicije“ i uspoređivanjem s onom na kraju jednogodišnjeg, tj. dvogodišnjeg provođenja bitne zadaće temeljem ispitivanja:

- roditeljske percepcije igre na vanjskom prostoru
- percepcije odgojitelja igre na vanjskom prostoru
- „mapiranja“ vanjskog prostora kojega djece koriste u igri i opservacije sredstava koja se koriste u igri i na koji način
- analize uloge odgojitelja i analize načina planiranja odgojno-obrazovnog rada na vanjskom prostoru kvalitativnom analizom pedagoške dokumentacije
- ispitivanje dječje perspektive igre na otvorenom metodom crteža i polustrukturiranog intervjua

13. Etički kodeks

Implicitna pedagogija tj. individualni vrijednosni sustav odrasle osobe, uz normativni sustav vrijednosti promoviran u određenom sociokulturnom kontekstu, moćno djeluje i određuje ukupnost njegova ponašanja i djelovanja. Analizom sastavnica implicitne pedagogije moguće je dokučiti individualni sustav vrijednosti na kojem se temelji konkretna odgojna praksa kao svojevrsni odgojni stil. Kada se etičnost afirmira kao načelo onda je na njemu utemeljen kodeks ponašanja u stvari anticipirajući čimbenik teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Etički kodeks predstavlja svojevrsnu potporu razvoju etičke osjetljivost i osobnom moralnom integritetu i hrabrosti pojedinca da djeluje u skladu s iskazanim implicitnim sustavom vrijednosti.

Etičkim kodeksom Dječjeg vrtića Rijeka utvrđuju se pravila dobrog ponašanja radnika Dječjeg vrtića Rijeka koja se temelje na normama međunarodnog i unutarnjeg prava kao i normama koje nisu izražene pravnim propisima, a nužne su za etično postupanje, moralnom sustavu i načelima profesionalne etike.

Svi radnici Dječjeg vrtića Rijeka trebaju se pridržavati Etičkog kodeksa u svome profesionalnom radu, javnom djelovanju prema djeci i roditeljima/starateljima, poslovnim suradnicima, javnim tijelima i institucijama, osnivaču i Ustanovi te u međusobnim odnosima.

Načela Etičkog kodeksa Dječjeg vrtića Rijeka za uzoran i profesionalan rad su

:

- 1. Načelo zakonitosti, profesionalnosti i stručnosti**
- 2. Načelo uvažavanja ljudskih prava**
- 3. Načelo poštivanja integriteta i dostojanstva osobe**
- 4. Načelo jednakosti i pravednosti**
- 5. Načelo objektivnosti**
- 6. Načelo samostalnosti rada**
- 7. Načelo povjerljivosti, tajnosti i zaštite podataka**
- 8. Načelo transparentnosti, razmjenjivanja informacija i iskustava**
- 9. Načelo poštenja i odgovornosti u radu**
- 10. Načelo mirnog suživota**
- 11. Načelo zaštite osobnog ugleda, struke i ugleda Ustanove**

14. Suradnja s društvenim okruženjem

Da bi se djeca osjećala povezanima s društvenim okruženjem, da bi razvila osjećaj autonomije i pripadnosti svojoj zajednici, da bi postala aktivni članovi zajednice, u konačnici i aktivni građani, trebaju podršku odraslih i realno iskustvo uključenosti i participacije u zajednici, na svim razinama. Svako uključivanje djece u različita događanja u gradu, prilika su da se to postigne ili propusti. Pronalaženje načina i uvjeta aktivnog uključivanja djece u zbivanja zajednice predstavlja izazov. Ovo je proces koji zahtjeva vrijeme, napor i promišljanje o uvjetima koje treba osigurati da bi to sudjelovanje za dijete bilo smisleno, a za njegov život relevantno iskustvo. Istovremeno, čini se sve da bi ga u okruženju učinili vidljivim, aktivnim, dobrodošlim, uvaženim. S druge strane, zajednici se omogućuje pogled na djetinjstvo kroz nove leće. Naime, svaki je takav događaj prilika da se u okruženju proširuje razumijevanje djetinjstva i omogućuje upoznavanje različitih elemenata kulture djetinjstva kao što su jezik i umjetnost, ali i razumijevanje dječje dispozicije za uključivanjem, sudjelovanjem i suradnjom. Primjer je sudjelovanje djece na Dječjoj karnevalskoj povorci kao događaja koji imaju određeno značenje za okruženje, grad i zavičaj, a u našem kraju predstavlja i način na koji dijete 21. stoljeća koje raste u kozmopolitu ili *građanina svijeta*, da bi razvilo identitet, istovremeno mora očuvati korijene, nacionalni identitet i društvenu, moralnu, jezičnu i duhovnu baštinu zavičaja.

Suradnja i komunikacija sa širom socijalnom zajednicom ove će pedagoške godine imati za cilj bolje iskorištavanje okruženja izvan vrtića za primjereno korištenje (sportske dvorane, plaže, parkovi, igrališta, šetnice), traženje izvora za opremanje vanjskog prostora dječjih vrtića u skladu s dizajnima izrađenima temeljem promatranja, praćenja, i dokumentiranja dječje igre na otvorenom i stvarnih dječjih potreba.

Trajna je zadaća afirmacija djeteta i dječje dispozicije za igrom na otvorenom kao i uporna edukacija javnosti o ogromnoj važnosti postojanja igrališta koja su u funkciji dječjih razvojnih potreba (nacrt igrališta, sigurnosni čimbenici, oprema i sredstva za igru, pristupačnost i mogućnosti supervizije odraslih). Na dalje, stručnjaci rane i predškolske dobi moraju poticati zainteresiranu javnost (investitore, projektante, arhitekta) na preuzimanje odgovornosti i financiranje funkcionalnih dječjih igrališta i prirodnih oaza u gradovima koji potiču djecu na kretanje i aktivno učenje, a koji poživaju na razumijevanju dječjih razvojnih potreba, a ne na onome što je odraslima „lijepo“. Naime, još uvijek se najčešće grade konvencionalna igrališta opremljena s nekoliko velikih sprava (tobogan, penjalica, ljuljačka) koja zapravo imaju veću povijesnu vrijednost nego što mogu podržati dječji cjeloviti razvoj. Ponekad izniknu i skupa, suvremena igrališta čiji dizajn i oprema možda mogu biti na ponos arhitektima, ali su upitne funkcionalnosti i pristupačnosti s aspekta cjelovitog djetetova razvoja. Sličan primjer potrebe za većim utjecajem stručnjaka rane i predškolske dobi na javnost su i različite sportske manifestacije u kojima sudjeluju djeca, a čiju organizaciju vode ustanove koje se ne bave ranim i predškolskim odgojem. Iako je deklarativni cilj ovakvih sportskih događaja promicanje tjelesnog vježbanja i zdravlja,

na žalost, sve dok je u fokusu natjecanje koje eliminira uživanje i rekreacijsku funkciju kretanja, ovakve manifestacije nisu u funkciji cjelovitog razvoja djeteta.